Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 46 (1296) ♦ Вівторок, 12 березня 1996 року ♦ Ціна договірна

Проект нової Конституції схвалено

Із зауваженнями і пропозиціями членів Конституційної комісії документ передано на розгляд Верховної Ради

Відбулося засідання Конституційної комісії, яке вів Голова Верховної Ради України Олександр Мороз. В роботі комісії взяв участь Президент України Леонід Кучма. Починаючи засідання, О. Мороз зазначив, що закінчилася півторарічна праця над проектом нової Конституції. Відкрилася можливість для того, щоб розпочати наступний етап конституційного процесу. О. Мороз нагадав присутнім, що є за Конституційним договором і за чинною Конституцією. Проект нової Конституції має розглянути Верховна Рада України, його має ухвалити більшість депутатів. Проект повинен бути узгоджений із Президентом і підтриманий на референдумі.

Однак поданий на розгляд Конституційної комісії доопрацьований варіант нового проекту не можна було назвати узгодженим, оскільки члени робочої групи не були наділені відповідними повноваженнями для узгодження проекту. Після тривалої дискусії щодо порядку денного засідання Конституційної комісії шляхом голосування члени комісії вирішили заслухати координаторів робочої групи Володимира Буткевича і Леоніда Підпалова, а також надати слово членам робочої групи, заслухати думки членів Конституційної комісії і нарешті визначитися з концептуальних положень проекту нової Конституції.

Пам'яті Тараса

У Києві в день 182-ї річниці від дня народження Тараса Шевченка в Національному університеті, що носить його ім'я, відбулося вручення державних премій України імені Т. Шевченка. Коло пам'ятника Кобзареві весь день не вщухав потік людей, котрі прийшли з даниною пам'яті великому синові України. Корзини квітів поклали Голова Верховної Ради України Олександр Мороз, Прем'єр-міністр Євген Марчук, глава Київської держадміністрації Леонід Косаківський, діячі літератури і мистецтва, представники політичних партій. А Державний музей Т. Шевченка зібрав громадськість міста на літературно-мистецькому вечорі «Вічний, як Дніпро».

(Закінчення на 2-й стор.).

ГОСТІ З ОСТРОВА СВОБОДИ

Поглиблення і розширення кубинсько-українських міжпарламентських зв'язків — мета перебування в Україні (8 — 13 березня) віце-президента Національної Асамблеї народної влади Республіки Куба Хайме Кромбета Вакеро, — повідомляє Укрінформ. Гість матиме бесіди з Головою Верховної Ради України Олександром Морозом, у ряді комісій українського парламенту, а також у Міністерстві закордонних справ.

Пройдуть зустрічі Хайме Кромбета Вакеро з представниками депутатських фракцій. Гість обміняється інформацією щодо двостороннього співробітництва з групою народних депутатів України з міжпарламентських зв'язків з Республікою Куба.

СУПЕРЕЧКИ навколо міських районів тривають. Одні твердять: районна влада у місті — ні до чого, тільки розпорошення коштів та матеріалів. Другі твердять: райвиконкоми потрібні, бо ж «комуналку» треба помацати, щоб усе врахувати, а міськвиконкому до всього не дотягтись. Треті шукають золоту середину: хай міська влада опікується магістральними справами, а райвиконкоми "тягтимуть" дрібниці — пенсії, благоустрій тощо.

Є й інші думки. Дехто вважає, зокрема, що райони можуть бути у великих містах, а в менших вони зайві.

Отака невизначеність. З усього, справа вимагає вивчення і чіткого законодавчого визначення... А поки що виходить, як ото на знімках **Олександра Кремка** з Одеси: і кінь начебто є, а сходами не розженешся...

(Матеріали з цих проблем читайте на 3-й стор.).

Район у місті: на коні чи... ніяк?

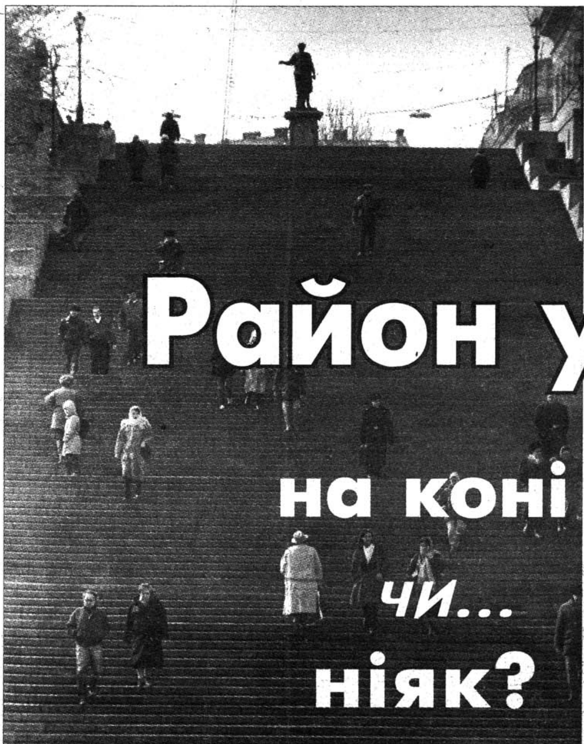

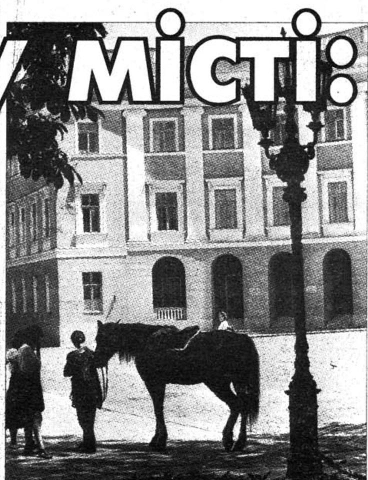

Бельгійський парламентський досвід потрібний та корисний

У Києві з офіційним візитом перебуває делегація Федеральних Законодавчих Зборів Королівства Бельгія. Очолюють делегацію керівники обох палат бельгійського парламенту: Франк Свален, Голова Сенату (він також Голова Парламентської асамблеї ОБСЄ), та Раймонд Лангендріс, Голова Палати представників.

Учора гостей прийняв Голова Верховної Ради України Олександр Мороз. Він підкреслив важливість візиту бельгійських парламентаріїв з огляду на нинішній процес написання нової Конституції України (в якій, зокрема, передбачається двопалатний устрій ВР), на досвід Бельгії у реалізації прав національних меншин, в адаптації національного законодавства до європейських стандартів.

Вчора відбулися також зустрічі бельгійської делегації з Президентом України Леонідом Кучмою, з Прем'єр-міністром Євгеном Марчуком, керівництвом Міністерства закордонних справ. Звичайно, найбільше гості спілкуватимуться зі своїми колегами—депутатами Верховної Ради України.

ЧЕКАЮТЬ НА КОМАНДУ...

Для безпечного пропуску льодоходу ріками Миколаївщини штаб Цивільної оборони підготував бригади підривників і мінометної обслуги. Надзвичайно товстий зимовий панцир, який стяв ріки Миколаївщини, вимагає особливих заходів для забезпечення безаварійного пропуску майбутнього льодоходу. Штабом Цивільної оборони області і військовими заготовлено тол, щоб з допомогою вибухів можна було вивільнити мостові опори з льодового полону і запобігти небезпечним накопиченням криги. Для боротьби з заторами, які можуть утворюватися в заворотах водних артерій, до груп підривників, за планом дій, можуть бути приєднані мінометні обслуги. Останні вже підготовлені і чекають на команду. Не виключено, що паводок, який прогнозується, буде сильним і потребуватиме залучення плавзасобів. Їх — достатньо, але не вистачає фахівців. Не виключено, що їх дефіцит поповнять воїни запасу.

ГОТУЙМОСЯ ДО ПОВЕНІ

За підрахунками фахівців, та й життя підказує, ми стоїмо на порозі досить серйозного паводка, заявив на розширеній нараді керівного складу Цивільної оборони України, яка відбулась у Києві 9 березня, Прем'єр-міністр, начальник Цивільної оборони України Євген Марчук.

Всі наші підрозділи приведені у стан повної готовності, доповів Прем'єр-міністру начальник штабу ЦО України Віктор Гречанинов. Проводяться навчання з організації врятування людей під час паводка, взято під нагляд мости на річках, обстежуються гідротехнічні споруди, особливо контролюються так звані хвостосховища, в яких накопичились великі маси відходів хімічних, інших промислових виробництв.

Віце-прем'єр-міністр України Василь Дурдинець, який виступив на засіданні, зазначив, що тільки промислових відходів за різними оцінками накопичилося 23 мільярди тонн, що створює велику небезпеку, особливо під час паводку і потребує постійного контролю у загальнодержавному масштабі. На жаль, на місцях часто чекають на вказівки з Києва і водночас не виконуються елементарні вимоги по прибиранню сміття, вчасно не відселяються люди з підтоплюваних районів.

— Природа цього року випробовує нас дуже серйозно, — сказав, закриваючи нараду, Прем'єр-міністр України Євген Марчук. — Пізніше ми зробимо аналіз, хто як себе виявив у кризових ситуаціях, яких цієї зими було вже досить. Уряд, об'єктивно оцінюючи ситуацію, що складалася напередодні паводка, прийняв спеціальну постанову. У ній, зокрема, передбачено реалізацію особливого плану, згідно з яким можуть бути задіяні всі без винятку державні органи виконавчої влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій.

У номер

Дві зустрічі з різних тем

Напередодні свят Голова Верховної Ради Олександр Мороз зустрівся з Надзвичайним і Повноважним Послом Великобританії в Україні та групою експертів Європейської Комісії.

Під час зустрічі з паном послом Роєм Стівеном Рівом мова йшла про підсумки та подальшу перспективу участі народних депутатів України в семінарах, що проводяться у рамках співробітництва парламентаріїв двох держав, а також про питання, пов'язані з наступним візитом в Україну Прем'єр-міністра Великобританії Джона Мейджора. Також пан посол нагадав, що у Великобританії чекають на приїзд Олександра Мороза і сподіваються зустріти його вже цього року.

З експертами ЄК Олександр Мороз обмінявся думками про законотворчий процес у нашій державі, адаптацію нашого законодавства до загальноприйнятих міжнародних норм. Експерти наголосили, що парламент у відносинах із виконавчою владою повинен мати достатньо повноважень та механізмів стримування, щоб унеможливити зловживання владою.

Основи закладено, лишилось підписати

З 12 по 14 березня в Україні з офіційним візитом перебуватиме Прем'єр-міністр Королівства Нідерланди Вім Кок. У програмі візиту Прем'єр-міністра, якого супроводить міністр закордонних справ Нідерландів Ханс Мієрло, передбачено зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою, Головою Верховної Ради України Олександром Морозом, Прем'єр-міністром Євгеном Марчуком, міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком.

12 березня, повідомили Укрінформу з посольства Королівства Нідерланди в Україні, Президент Л.Кучма та Прем'єр-міністр В.Кок підпишуть Спільну політичну декларацію про основи відносин між Україною та Королівством Нідерланди.

14 березня передбачено відвідання агропромислового проекту в Львівській області, який фінансує уряд Нідерландів.

В Україні Прем'єр-міністра Віма Кока та міністра закордонних справ Ханса Мієрло супроводжуватиме делегація представників ділових кіл Нідерландів.

Ми в боргу

«Другий рік Україна перебуває на шляху економічних реформ, основний тягар яких припав на найменш соціально захищені верстви населення, в тому числі на пенсіонерів, людей літнього віку». З такими словами звернувся до делегатів і гостей другого з'їзду Організації ветеранів України Леонід Кучма. Він наголосив на важливості діяльності ветеранів для суспільства, відзначив важкий творчий шлях, що випав на їх долю, ратні подвиги старшого покоління.

«Ми в боргу перед вами», — заявив глава держави. На його думку, з'їзд ветеранів проводиться у надзвичайно складній обстановці утвердження державності країни. Сподівається за минулий короткий період на радикальні зміни, а тим більше в соціальній сфері, не доводиться. Реальна дійсність підтверджує, вважає Леонід Кучма, що розбудова нової країни — складний і тривалий процес, який потребує наполегливої праці кожного, терпіння і солідарності всього суспільства. Тільки в такому разі можна швидко перебороти труднощі перехідного періоду, підняти вже найближчим часом життєвий рівень людей, побудувати гідне майбутнє для нинішнього і прийдешнього поколінь.

Президент висловив надію, що ветерани підтримають його в усіх починаннях.

(Укрінформ).

Підземне сховище

Ціле водосховище відкрили під селищем Голованівськом співробітники Білоцерківської геологорозвідувальної експедиції. За попередніми даними, ця питна вода своїми якостями анітрохи не поступається отій імпортній «blue water», яку наполегливо рекомендує пити телевізійна реклама. Запаси такі, що вистачить і мешканцям райцентру, і промисловим підприємствам.

Кіровоград.

ПАМ'ЯТІ ТАРАСА

(Початок на 1-й стор.).

У селах Моринці та Кирилівка-Шевченкове Звенигородського району, що на Черкащині, на батьківщині Тараса Шевченка відбулися урочистості і покладання квітів до могили Кобзаревої матері та до пам'ятного знаку «Малий Тарас іде в світи».

У Каневі, на Чернечій горі, під звуки Шевченкового «Заповіту», лягли живі квіти від Черкаської облдержадміністрації, канівського міськвиконкому, громадськості області. У Музеї Т.Г.Шевченка того ж урочистого дня відкрито виставку «Шевченкіана В.Касіяна».

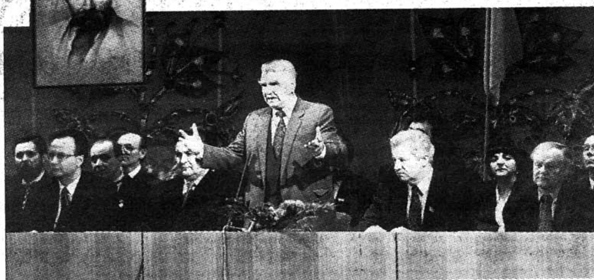

Київ, 9 березня 1996 р. Урочисте засідання в Національному театрі опери та балету, присвячене дню народження Т.Г. Шевченка.
Фото Валерія СОЛОВЙОВА.

У Черкасах після богослужіння перед пам'ятником поетові відбувся літературно-мистецький вечір з прем'єрою вистави черкаського драматурга С.Носаня «Та не однаково мені».

Парламентська хроніка

Крізь призму чорнобильської катастрофи

Денне і вечірнє засідання 6 березня

Зміни і доповнення до Кримінального кодексу, запропоновані до розгляду заступником міністра внутрішніх справ Олександром Штаньком, значних суперечок не викликали. Бо передусім торкалися такої значної сторони економічного життя, як емісія та обіг цінних паперів. Не секрет, що з розвитком ринкової інфраструктури змінюються, а то й з'являються нові різновиди економічних злочинів, які можуть завдати шкоди не тільки громадянам,а й державі. Зокрема, стимулювати інфляційні процеси.

Одначе відтепер підробникам недержавних цінних паперів доведеться сутужно: їх чекає покарання строком від 3 до 7 років з повною конфіскацією майна і забороною займатися відповідною діяльністю протягом 5 років. Ще більші терміни покарання передбачено для рецидивістів.

Водночас варто погодитися з думкою народних депутатів про те, що законодавці ще часто-густо реагують надто пізно на шпарини в правовому регулюванні економічних відносин. Цей самий докір пролунав і на адресу розробників теорії економічного розвитку нашої держави в ринкових умовах.

Безперечно, чи не найпекучіше питання нині — 10-та річниця катастрофи на Чорнобильській АЕС. Саме з огляду на це значний інтерес викликало обговорення проекту концепції радіаційного захисту населення.

Голова Комісії з питань чорнобильської катастрофи Володимир Яценко детально зупинився на всіх аспектах проекту. На його думку, необхідність концепції продиктована багатьма умовами: зокрема, й досі діють тимчасові норми радіоактивного забруднення довкілля для визначення статусу територій, тимчасові норми вмісту радіонуклідів у продуктах харчування тощо. Він зазначив у своєму виступі: «Сьогодні жоден науковець, жодна наукова школа не може однозначно стверджувати про пропорційність впливу радіації на організм людини залежно від отриманої дози».

Варто звернути увагу й на те, що відповідно до проекту концепції, запропонованого Кабінетом міністрів, по суті, ліквідовується зона посиленого екологічного захисту, істотно скорочується зона обов'язкового відселення, значно погіршується соціальний захист людей, які проживали на згаданих територіях як під час аварії, так і після неї.

Володимир Яценко зробив висновок: «Це означає, що замість підвищення рівня соціального захисту ліквідаторів аварії і потерпілих, фактично планується руйнування налагодженої і законодавчо закріпленої системи соціального захисту».

Його опонент міністр з питань чорнобильської катастрофи Володимир Холоша несхильний драматизувати ситуацію. Навпаки, він вважає, що цей проект концепції стимулює соціальний захист, бо дає можливість мовляв, посилити допомогу хворим. Однак принципи, що їх він обстоював, звужують коло потерпілих. Понад те, по суті, залишають напризволяще тих людей, які поки що не відчули шкоди своєму здоров'ю від аварії. Хоча він жодного слова не мовив про те, що негативний вплив проявляється індивідуально і жодна людина не застрахована природою від згубних наслідків аварії.

Отож після короткої дискусії народні депутати відправили проект концепції на доопрацювання.

Потім Верховна Рада прийняла зміни й доповнення до деяких законодавчих актів з питань охорони навколишнього середовища.

На вечірньому засіданні затверджено також статут журналу Верховної Ради «Віче», розглянуто ряд інших питань.

Володимир КОРОЛЮК.

ПОРОЗУМІЛИСЯ

Пленарне засідання 7 березня

Початок роботи Верховної Ради цього дня мало не позначився скандалом. Приводом для збурення стало обговорення питання про визнання повноважень новообраного народного депутата Петра Кузьмича Германчука. Конфліктна ситуація виникла внаслідок недавніх звинувачень, що, мовляв, у разі його обрання П. Германчук як міністр фінансів України допоможе на «своєму» окрузі розв'язати проблеми щодо зарплати, пенсій, спорудження ряду об'єктів тощо. Як доповів голова тимчасової Мандатної комісії Андрій Снігач, перевіркою не виявлено фактів порушень. Отже, звинувачення було відкинуто як безпідставне.

Але конфліктна ситуація цим не вичерпалась. У запропонованій постанові висувалася вимога, що П. Германчук може набути своїх депутатських прав лише з переходом на постійну роботу до Верховної Ради. Проти цього заперечили деякі депутати, вважаючи цю норму дискримінаційною щодо новообраного колеги. Адже до всіх інших депутатів такої вимоги не ставилося. Під час подальшого обговорення цей пункт постанови було знято, і депутати висловилися за визнання повноважень Петра Германчука. Отже, порозумілися...

Жваве обговорення проекту Закону про внесення змін і доповнень до Декрету Кабміну «Про страхування» завершилося прийняттям постанови про набрання закону чинності. Спроба поставити на обговорення й інші питання порядку денного не увінчались успіхом: напівпорожній зал засідань явно був настроєний на святкову хвилю, тож серйозні питання вирішили перенести на нинішній робочий тиждень. Він обіцяє бути дуже напруженим і бурхливим.

Іван ДМИТРЕНКО.

У Криму знову спекотно

***ДНЯМИ** у Сімферополі було скликано надзвичайну сесію ВР Криму. Приводом для цього стало подання Конституційною робочою групою проекту Конституції України від 24 лютого 1996 року, в якому Конституцію Автономної Республіки Крим замінено на статут АРК.*

На засіданні Президії ВР Криму було ухвалено заяву, адресовану Президенту Л.Кучмі, Голові ВР України О.Морозу, представникові місії ОБСЄ в Україні, депутатам ВР Криму і «народові Республіки Крим». У ній, зокрема, йдеться про те, що «ВР Криму залишає за собою право на зняття мораторію на проведення референдуму про статус Криму, відновлення Конституції Республіки Крим від 6 травня 1992 року, яка передбачає встановлення взаємовідносин Криму й України на договірних засадах».

Виступило багато депутатів, у тому числі й народні обранці України від Криму. Постійний представник Президента України в АРК Дмитро Степанюк повідомив депутатів, що у ВР України «щодо Конституції АРК немає однозначної думки, бо депутати українського парламенту дотримуються різних політичних переконань». Степанюк сказав також, що заяву Конституційної робочої групи «не можна розглядати як думку всієї ВР України».

Надзвичайна сесія ухвалила постанову, якою вирішено «визнати проект Конституції України, зокрема, щодо АРК таким, що суперечить загальнокримському референдуму від 20 січня 1991 року, а також порушує зобов'язання України бути гарантом правового статусу Республіки Крим». Верховній Раді України запропоновано «розглянути і затвердити Конституцію АРК за термін до кінця березня 1996 року. У разі подальшого нехтування волевиявлень кримчан і цієї постанови ВР Криму закріплює за собою право затвердження Конституції Криму на загальнокримському референдумі».

Олександр ПІЛАТ.
Сімферополь.

Життя Рад: район у місті

«Комуналку» треба мацати руками. Щодня

***ПАРАДОКСАЛЬНА** ситуація виникла в статусі районних Рад в Одесі. Невдовзі після виборів міська Рада народних депутатів, як одноосібний розпорядник комунальної власності міста, частку повноважень щодо управління нею делегувала райрадам та їх виконкомам. Терміном до 1 січня 1996 року. Термін той минув, повноваження поки що ніхто не продовжував. Отож, виходить, тепер усім управляє безпосередньо міська влада? Але ж цього теж ніхто офіційно не проголошував — реорганізація управління містом ще тільки намічається, обговорюються, в тім числі й на сесіях райрад, її варіанти.*

А тут Указ Президента України «Про делегування повноважень державної виконавчої влади головам і очолюваним ними виконавчим комітетам сільських, селищних і міських Рад», датований 30-м грудня 1995 року, вніс сум'яття (хоча це вже стосується не тільки Одеси). В останньому пункті того указу Кабінетові міністрів доручається «затвердити в місячний термін порядок контролю за здійсненням головами і виконавчими комітетами міських, районних у містах, сільських і селищних Рад делегованих їм повноважень державної виконавчої влади». Даруйте, але ж ні в самому указі, ні в доданому переліку «делегованих повноважень» ніхто ніяких прав районним у містах Радам та їх виконкомам не делегував. То що і як можна в такому разі контролювати?

— Отож, виходить, нині ви і без прав, і без обов'язків? — запитую голову Ленінської районної Ради Одеси Віктора Хименка.

— Я б так не сказав, особливо стосовно останнього, тобто обов'язків, — заперечує Віктор Серафимович. — Сьогодні ось півдня провів на зборах акціонерів заводу сільськогосподарського машинобудування. Формально присвячувались вони виборам нового керівництва акціонерного підприємства, та поряд з цим люди говорили про безліч наболілих проблем, в тім числі за місцем помешкання, в комунальній сфері, — і більшість із них прямо стосується нас, Ради й виконкому. Не візьмемося за їх розв'язання ми — ніхто інший не розв'яже. Коли щось десь негаразд — люди передусім ідуть саме до нас, до міськвиконкому далеко...

— Гадаємо, в масштабах великого міста, яким є Одеса, — розмірковує В.Хименко, — управління комунальною власністю має здійснюватися централізовано, адже місто — єдиний живий організм, умовними межами районів його не розітнеш. Саме владні структури міста повинні визначати загальну політику розвитку інженерних і транспортних мереж, автомобільних доріг, містобудування, архітектури, багато що інше. Та, з другого боку, реалізовувати ту політику найдоцільніше через районні Ради і їх виконкоми, делегувавши їм для цього достатні повноваження, виділяючи кошти. Бо ж до багатьох «дрібниць» («дрібниць» з точки зору міста, а не району, не конкретних людей) у міських властей, навіть при їх старанні, руки просто не дійдуть. Ми ж усі проблеми, й передусім у «комуналці», на території району щодня своїми руками, можна сказати, мацаємо. Знаємо, що де треба підлатати, оновити, спорудити, перепрофілювати, кому й у чому підсобити. Та й специфіка у району є своя, під один гребінець з іншими його ніяк не підстрижеш.

Так, Ленінський район аж ніяк не схожий, скажімо, на Жовтневий, Приморський, Малиновський чи Київський. Близько третини промислового потенціалу міста зосереджено тут. Його територія досить велика — понад 44 квадратних кілометри. А ось населення — чи не найменше: 72 тисячі чоловік, притому близько половини мешкає в приватних будинках. Це дуже суттєва особливість: спробуй на величезній території створити людям, що мешкають у сільських, по суті, оселях, міські умови. Та районна Рада, її виконком прагнуть цього. Торік ось завершили перший етап телефонізації району, спорудивши спільно з міським управлінням зв'язку дві телефонні станції — в мікрорайонах Більшовик та Крива Балка, розпочали підключення третьої АТС у Слобідці. У згаданих же мікрорайонах, де переважає якраз приватний житловий фонд садибного типу, виконано чималий обсяг робіт з газифікації. Споконвіку місили грязюку мешканці Нової Слобідки, а тепер усі вулиці там заасфальтовано, знову ж таки — стараннями райвиконкому. Чи варто доводити, що міські власті, в яких і без отого приватного сектора турбот вистачає, ще довгі роки до всього отого не дійшли б? А районна влада, маючи мізер бюджетних коштів (тут, за нашими законами, лишається 1,3 відсотка від загальної суми податків, що їх сплачують державі, місту й області підприємства та мешканці району), багато чого таки примудряється робити. За рахунок чого? Уклали угоди з підприємствами про надання взаємовигідних послуг і зуміли накопичити торік, скажімо, 54 мільярди карбованців додаткових коштів, тобто майже стільки ж, скільки мали в бюджеті. Ось і пішли ті додаткові кошти на найнагальніші потреби.

— Ми розуміємо, що реорганізація управління містом неминуча, бо стара, давно усталена система таки дає збої, — каже Віктор Хименко. — Однак вважаємо, що й у новій системі управління районні Ради, їх виконкоми, хай, можливо, й названі поіншому, мають посісти належне місце. З огляду на це ми внесли на розгляд міської Ради свої пропозиції, що стосуються найрізноманітніших аспектів діяльності владних структур: від планування соціально-економічного розвитку окремих мікрорайонів, формування бюджету й до організації торгівлі, побутового обслуговування, охорони громадського порядку. Вважаємо, чимало турбот, зв'язаних із забезпеченням людям належних життєвих умов, районна влада може перебрати на себе, розв'язавши тим самим руки міськраді та її виконкомові для вирішення важливих загальноміських проблем. Бо нерентабельно, скажемо так, з Думської площі вирішувати, кому здати в оренду підвал десь на вулиці Хутірській, чи якого профілю магазин відкрити на Балтській дорозі, чи кому засипати вибоїни, що утворилися в результаті підтоплення, на дорозі Хаджибейській.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Час розставити крапки над «і»

***ГОЛОВА** Богунської райради Житомира Зоя Баскакова порівняно недавно на цій посаді. Але вже з перших кроків вона наткнулася на масу проблем. І одна з них — стосунки з міською Радою. Саме з цього і розпочалася наша розмова.*

— Те, що в нас досі не ліквідовано поділ обласного центру на райони, — єдина невиконана передвиборна обіцянка Алли Ярошинської, — пожартував колись з райрадівської трибуни один із керівників області. Справді, саме Ярошинська, на той час житомирська журналістка, ім'я котрої завдяки підтримці преси було широко відоме, розпочала під час боротьби за мандат народного депутата СРСР антирайонну кампанію, яка не стихла й після того, як сама ініціаторка стала москвичкою й увійшла в групу радників Єльцина.

До розгляду конфлікту між міською і районними Радами було залучено Комісію Верховної Ради з питань діяльності Рад народних депутатів і розвитку місцевого самоврядування, представники якої навесні 1993 року підрахували, що на той час Житомирська міськрада та її виконком прийняли вже близько двох десятків рішень про ліквідацію Богунського та Корольовського районів міста (вони діють з початку 1974 року), обмеження повноважень цих районних Рад. Приймали рішення і про проведення міського референдуму щодо доцільності районування Житомира, яке за позовом районних Рад суд визнав таким, що не відповідає чинному законодавству. Пристрасті розпалилися так, що Богунська й Корольовська районні Ради Житомира надіслали звернення до Верховної Ради, в яких порушили питання про дострокове припинення повноважень міськради.

Якщо на початку конфлікту до нього було привернуто увагу широкої громадськості, кипіли пристрасті на мітингах, то з плином часу цей інтерес згас. Більшість житомирців й не переймалася особливо тим, що з'ясування стосунків тривало й торік. Довго, за участі арбітражного суду, тривала суперечка, хто ж має вести квартирну чергу. Замовником на будівництво житла виступає міськвиконком, то чому ж його мають ділити в райвиконкомах? — запитували керівники міста. Зрештою, в районах здалися. Тепер є ті самі дві черги (звести їх в одну неможливо навіть із виключно психологічних міркувань), але вже в міськвиконкомі. Друга затяжна баталія торік точилася навколо того, кому ж реєструвати підприємницькі структури, — переміг таки міськвиконком. Втім, райони відстояли свої бюджети, домігшись, що їх кошти не зведи до субвенцій.

— Я не належу до тих, хто швидко змінює переконання, — сказав кореспондентові «Голосу України» голова міськради Анатолій Фесенко. — Місто невелике, йому потрібен єдиний господар.

А суть позиції заступника Фесенка Ігоря Гринюка можна звести до такої тези: доки Верховна Рада не розібралася, як бути з районами в таких містах, як Житомир, хай богунці й корольовці займаються бідними, їх соціальним захистом, а міськвиконком, поряд з розв'язанням питань життєдіяльності міста, прийматиме тих, хто поповнює бюджет — підприємців, щоб ці два потоки не стикалися. Діючи за таким принципом, до райвиконкомів направили людей, ошуканих різними довірчими організаціями.

Схоже, перетягування повноважень закінчилося. Як розповіла Зоя Баскакова, район тепер займається в основному пенсіями, житловокомунальними субсидіями, тут видають чорнобильські посвідчення, з бюджету району йде допомога на дітей. Відповідають райони за складання списків на видачу приватизаційних паперів, за вручення медалей ветеранам. Наполігши на своєму, богунці зберегли відділ освіти, але складається він сьогодні з одного лише спеціаліста з охорони дитинства. Цікава ситуація з підлітковими клубами. Формально діє їх міське об'єднання. Але входять туди тільки клуби Корольовського району. Богунське об'єднання підліткових клубів зберегло «районний суверенітет».

— Час конфліктів має відійти в минуле, — підкреслила Зоя Василівна. — А причина їх не в тому, що керівники погані. Наші закони недосконалі. На конференції Асоціації районних у місті Рад ми розробили свої пропозиції до проекту Конституції України і закону про місцеве самоврядування. У цих документах усе має бути чітко розставлено на свої місця. Я не визнаю терміну «делегування повноважень». Потрібне чітке визначення функцій кожного органу влади. Переконана, що у віданні міських районів має бути житловий фонд, комунальна сфера, освіта, охорона здоров'я, торгівля, побут. Я була приємно вражена тим, як добре голова Верховної Ради Олександр Мороз знає проблеми міських районів. Ми не привілеї відстоюємо, а вимагаємо чіткого визначення прав і обов'язків, які дали б можливість забезпечувати нормальне життя людям.

Олексій КАВУН.

Житомир.

У номер

● *Київ*

Пожежа у Національній телерадіокомпанії

У ніч з 8 на 9 березня 1996 року в центральній апаратній Національної радіокомпанії України (вул. Хрещатик, 26) виникла пожежа. Пожежникам вдалося локалізувати вогнище займання. Проте весь апаратно-студійний комплекс радіо вийшов з ладу. Постраждали також комунікації мовних студій Національної телекомпанії, які розташовані в цьому ж будинку. Серед співробітників радіо і телебачення потерпілих немає. Створено спеціальну комісію, яка вивчає причини пожежі.

Прем'єр-міністр України Евген Марчук вважає: те, що трапилося в будинку Київського телецентру спричинено порушеннями існуючих правил протипожежної безпеки. Внаслідок пожежі, як заявив голова Держтелерадіо України Зиновій Кулик, завдано «величезної шкоди державному телебаченню і радіо... Практично вигоріло 4 поверхи одного крила всього комплексу Держтелерадіо».

● *Черкаси*

«Весняна повінь-96»

Десять талановитих черкаських художниць організували у місті мистецьку виставку «Весняна повінь-96». Фантастичні розписи Тамари Гордової, гобелени Неоніли Недосеко, батики Тетяни Касьян, кераміка Людмили Ганзенко, вишивки Олександри Теліженко, твори інших майстринь склали неповторний весняний букет.

Символ виставки — два диво-птахи плекають великодню писанку (малюнок Т.Гордової) — наповнений глибоким змістом, передчуттям Світлого Дня Воскресіння, що приходить до нас разом з весною.

● *Одеса*

Символіку вчорашнього — в експонати

Виконком Одеської міської Ради прийняв рішення «Про завершення робіт щодо ліквідації державних символів колишнього СРСР». Власне, слово «завершення» вжито в даному випадку, можна сказати, з натяжкою, бо хоча аналогічне розпорядження і приймалося попереднім складом виконкому ще в середині 1992 року, проте досі за його виконання ніхто, по суті, не брався. Отож, Союзу давно немає, а його ідеологічні символи — геральдика, пам'ятники, меморіальні дошки тощо — все ще «прикрашають» площі, вулиці, сквери, адміністративні й житлові споруди. Тепер визначено конкретний термін завершення робіт з ліквідації отих символів — до 1 травня нинішнього року. При цьому мова не йде про їх поголовне знищення. Враховуючи інтерес мешканців міста до свого історичного минулого й віддаючи належне праці скульпторів, інженерів та робітників, які брали участь у створенні скульптур, бюстів, меморіальних дошок та іншого, багато з цього вирішено перенести до спеціальної експозиції. Хай створене перебуватиме там, сказано в рішенні виконкому, «як нагадування, урок і перестрога для нинішнього й майбутнього поколінь».

● *Чернівці*

Іменні стипендії — обдарованим

Першу доброчинну акцію провів недавно створений на Буковині Фонд пам'яті народного артиста України Назарія Яремчука. Він запровадив іменні стипендії для обдарованих студентів мистецьких закладів Чернівців. Цього разу за ухвалою правління Фонду їх присуджено вихованцям музичного училища імені Сидора Воробкевича Юлії Каплієнко та синам Назарія Яремчука — Дмитрові й Назару.

Фонд планує невдовзі встановити меморіальну дошку на будинку Чернівецької філармонії, де співав, творчо зростав буковинський соловейко.

Тетяна ЇВЖЕНКО, УНІАР (спеціально для «ГУ»)

Горбачов за Союзом не плаче

***ПРЕЗИДЕНТСЬКИЙ** виборчий марафон у Росії, за словами голови Центрвиборчкому РФ пана Рябова, потроху починає нагадувати балаган, щодня приносячи несподіванки.*

Екс-президент колишнього СРСР Михайло Горбачов напередодні свого дня народження заявив про намір балотуватися у президенти РФ. Свій крок Михайло Сергійович пояснив нагальною потребою «дати лад Чечні». На його думку, ніхто з теперішніх політиків не в змозі розв'язати конфлікт, бо Джохар Дудаєв на дух не переносить керівників, які розв'язали війну. А от у Михайла Горбачова, за його словами, із Джохаром Дудаєвим склалися досить приятельські стосунки.

Більше того, екс-президент екс-Союзу занепокоєний, що «громадській думці нав'язують сценарій вибору меншого зла, ніби, окрім «партії влади» та КПРФ, у російському політичному просторі немає інших сил, які здатні претендувати на перемогу»... Михайло Горбачов вважає, що найреальнішим претендентом на перемогу у президентських виборах може бути кандидат від демблоку, якщо лідери демократичних партій та рухів самоорганізуються і відмовляться від власних амбіцій.

Останнє твердження цілком слушне, хоч і мало реальне. Досить згадати парламентські вибори, коли демократичні сили впродовж кількох місяців збиралися й обмізковували, кому з них помиритися та об'єднатися, а потім, так і не розв'язавши цих проблем, вийшли на вибори поодинці і зазнали поразки. Єдиним блоком, що виграв парламентські вибори, стало «ЯБЛоко», та саме з цієї причини Григорій Явлінський нині поспішає об'єднатися із «слабими», перебираючи майбутніми соратниками та відстоюючи своє лідерство.

Щодо відмови від амбіцій, то сам Горбачов оголосив, що бачить себе лідером майбутнього великого об'єднаного демократичного блоку. Все вищесказане наводить на думку про принципову неможливість створення жодного об'єднання в Росії — ні великого, ні демократичного, ні навіть просто об'єднання демократів, які вже мали владу і не хочуть нею ділитися.

Тим часом екс-президент Горбачов уже готує пропозиції про формування майбутнього уряду, зазначаючи, що його команда складатиметься з покоління «новых русских», оскільки вони «досвідчені, прагматичні і прагнуть процвітання Росії». «Я ніколи не виступатиму за поновлення СРСР, — заявив Михайло Горбачов. — Самий заклик до відновлення Союзу в тому вигляді, в якому він існував, — це сьогодні реакційне гасло. Він нас зіштовхне з нашими друзями з усіх республік». На думку Горбачова, в інтересах Росії проводити процес інтеграції держав СНД «без імперських замашок», хоча, здається, й сам не дуже в це вірить. «Коли я подивився, як розмовляв Президент Росії з Кравчуком, — згадує Горбачов, — коли наш президент давав прочуханки президентові незалежної держави, ніби колишньому секретареві обкому, то я подумав, що процес інтеграції країн СНД очікувати важко».

Хроніка. Факти. Події

● *Осло*

Наших друзів серед королів побільшало

Підсумком офіційних візитів міністра закордонних справ України Геннадія Удовенка до Королівств Данія та Норвегія стане пожвавлення українсько-датських та українсько-норвезьких двосторонніх відносин. А результат проведених переговорів, зокрема, — підписані угоди. З Королівством Данія — це міжурядова Конвенція про запобігання подвійного оподаткування доходів і майна та попередження податкових ухилень, протокол про співробітництво МЗС України і королівства Данія, а також спільна політична Декларація.

З Королівством Норвегія — угоди про правонаступництво щодо угод, підписаних колишнім СРСР і Норвегією, та про уникнення подвійного оподаткування, політична Декларація про принципи співробітництва і партнерства між Україною і Королівством Норвегія.

● *Софія*

Щоб утворилася позитивна аура

Закінчився офіційний візит міністра оборони України до Болгарії. Це перша зустріч на такому рівні, яка, за загальними оцінками, започаткує великомасштабне перспективне співробітництво двох армій.

За визначенням Валерія Шмарова, українсько-болгарські переговори цілком відповідають політичній позиції України, яка прагне розвитку великомасштабних двосторонніх зв'язків. «Ми б хотіли, зазначив він, щоб навколо України утворилася позитивна аура. Тим більше, що йдеться про найближчих сусідів і давніх партнерів».

● *Душанбе*

Три місяці без вогню

Хід переговорного процесу з політичного урегулювання міжтаджицької кризи обговорюватимуть на спеціальній сесії парламенту, яка відкрилася в Душанбе. В рамках Ашхабадської декларації, що її підписано сторонами конфлікту, на спеціальну сесію парламенту запрошено лідерів опозиції, а також представників ООН, країн-спостерігачів на переговорному процесі, в тому числі Росії, Ірану, Пакистану, Узбекистану, Туркменії. Напередодні опозиція пішла на продовження Угоди про припинення вогню без будь-яких попередніх умов терміном на три місяці, але відмовилася взяти участь у сесії парламенту.

● *Єреван*

Скільки одержують президенти?

Зарплату Президента Вірменії установлено на рівні, не нижчому за 80 тисяч драмів (200 доларів). Це визначено законом про заробіток, обслуговування і забезпечення безпеки керівника республіки. Відповідно до закону Президент має резиденцію і службовий особняк у Єревані з обслугою, державних на Севані, курортах Діліжан і Цахкадзор «з відповідним майном і обслугою». Президенту надається спеціальний автотранспорт, літак і вертоліт. Глава держави має особистого лікаря.

А за рік, що минув, усі доходи Президента Литви Альгірдаса Бразаускаса становили 51693 літа або 12923 доларів США, повідомило національне радіо.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Республіканці підрізали Кубі крила і пішли «на зліт»?

***КОНГРЕС США** довів усім, що вміє оперативно працювати. Не минуло і тижня, як над островом Куба збили два американських літаки, а погоджувальна комісія Конгресу вже прийняла «Закон про кубинську свободу і демократичну солідарність».*

Незважаючи на привабливу назву, нічого хорошого остров'янам законопроект не несе. Всі авіарейси на Гавану відмінили, телефонний зв'язок із Кубою перервали. Навіть грошовий переказ на острів відправити тепер неможливо.

Президент Клінтон уповноважений добиватися введення міжнародного ембарго на торгівлю з Кубою. Та доки суд і діло, американці намагаються нашкодити Гавані своїми «національними» силами. Оголошено, що в США не пропускатимуть ані кубинський цукор, ані продукти, в яких він є. А ті люди, котрі на острові розпоряджаються колишньою американською власністю, тепер навряд чи побачать статую Свободи: США не видадуть їм візи.

Але і цього конгресменам видалося замало. Поміркувавши, вони вирішили позбавити Кубу ще й традиційних економічних партнерів — республік колишнього Радянського Союзу. Простіше кажучи, якщо ми активно торгуватимемо з Гаваною, то американська допомога хай нам і не сниться.

Тим часом триває суперечка, хто все ж таки винний у тому, що американські літаки були збиті. Як у Куби, так і в США є «неспростовні докази» законності своїх дій. Остров'яни говорять, нібито «літальні об'єкти» антикастровської американської організації майже щомісяця порушували повітряний простір Куби. А останнім часом вони ще й розкидали пропагандистські листівки над Гаваною. Америка у свою чергу доводить, що не може контролювати всі перельоти своєї цивільної авіації. Тим паче, буває, що літаки «випадково» відхиляються від наміченого курсу.

Німецька газета «Франкфуртер рундшау» пише, що тепер «морський простір між США та Кубою знову розширитися». Але в який зручний час! Якраз напередодні первинних виборів на півдні країни. Відомо, що Клінтон-демократ лояльніше ставився до торгівлі з Гаваною, аніж республіканці в парламенті. Тепер останні можуть закинути Біллу: «Ось бачиш, від кубинців добра не чекай! Вони збивають наші літаки!». І цього Клінтон не заперечить.

Він справді не був прибічником рішучих дій проти Куби і навіть зараз не обіцяє своїм громадянам повернути колишню американську власність, захоплену революціонерами. Проте такі обіцянки роздають інші кандидати, його суперники. А тепер скажіть, за яку партію (демократів чи республіканців) проголосують через два тижні у Флориді виборці — колишні кубинці, які втекли до Америки після перемоги Фіделя Кастро?

Надія БЕДРИЧУК.
Фото Олександра КРЕМКА.

Алло, Ташкент?..

Тимур та його «команда»

***З А РІШЕННЯМ** Генеральної Асамблеї ЮНЕСКО, 1996-й оголошено роком Аміра Тимура. Про те, як відзначатимуть ювілей на батьківщині видатного військового та політичного діяча середньовіччя, кореспонденту «ГУ» Людмилі ФІСЮН розповів у телефонній розмові перший секретар посольства України в Узбекистані Георгій МЕЛЬНИЧУК:*

— Тимур означає «залізний». На Заході його називали Тамерлан чи Тамбурлейн.

...Він з'явився на європейському горизонті у несприятливий для християнства час. Коли великий розкол послабив латинську церкву, спалахи чуми чергувалися з конфліктами між феодальними князями, а виснажена візантійська імперія, біля воріт якої стояли османські турки, покірно чекала остаточного вирішення своєї долі. Саме тоді для Європи спалахнула зірка надії. Зі сходу до османських володінь на чолі з величезною армією хоробрих вершників наближався Тимур.

Підтвердження, що його пам'ятають сучасники, — святкування 660-річчя від дня народження видатного державного діяча. Наприкінці лютого вже відбувся один із міжнародних форумів у Бухарі з проблем відродження знаменитого Великого шовкового шляху. Готуються конференції «Сучасні проблеми дослідження епохи Тимура і тимуридів», «Амір Тимур та його місце у світовій історії» тощо. Національне інформагентство Узбекистану (УзА), газети «Халк сузі» і «Народне слово» оголосили конкурс на кращий публіцистичний твір та фотознімки, присвячені ювілею Великого Сахібкірана Аміра Тимура.

Пара синочків і дві дочки

***ДВІ** «жіночі» події приємно вразили уже звиклих до всіляких несподіванок врівноважених німців. А стали вони можливі завдяки досягненням місцевих медиків.*

Бути матір'ю — заповітна мрія кожної жінки. 27-річна жителька міста Вупперталь Беттіна Зіберт — не виняток, повідомляє ІТАР-ТАРС. І ось її мрія нарешті здійснилася. Несподівано не тільки для самої Беттіни та її чоловіка, а й навіть для лікаря, котрий уже кілька років чаклував над здоров'ям пацієнтки. «А я думав, що у вас камінці в нирках», — зізнався він.

Що вона — вже мати, жінка зрозуміла, коли... народила.

Усе відбулося дуже швидко й несподівано, розповіла вона згодом читачам газети «Більд». О третій годині ночі Беттіна розбудила чоловіка й поскаржилася: «Любий, у мене дуже болить живіт». Той у відповідь, як «істинний чоловік», лише важко зітхнув і перевернувся на інший бік. Проте виспатися цього разу йому так і не вдалося. Бо наступний вигук дружини підкинув його, мов пружина, мало не до стелі: «Франк, здається, я народила!». Як з'ясувалося, Беттіна й справді народила дівчинку. Щасливий батько не розгубився і, перерізавши пуповину дитини, відвіз новонароджену й породіллю в найближчу лікарню.

Найбільше дивувався дільничний лікар подружжя. Пацієнтка в останні місяці постійно скаржилася на біль у спині. Коли ж Беттіна, як опісля з'ясувалося, була вже на третьому місяці вагітності і самопочуття особливо погіршилося, турботливий ескулап відправив її в санаторій, заявивши: «Вам треба негайно схуднути. І взагалі, у вас камінці в нирках!».

«Цей «нирковий камінець» важить чотири кіло, і його назвали — Жаклін», — сміється тепер щаслива мати.

Ще несподіваніша історія сталася із 26-річною жителькою містечка Нойнкірхен. Уже кілька довгих років вона лікувалася з допомогою гормональних препаратів від безпліддя. І ось нещодавно в університетській клініці протягом лише п'яти хвилин народила одразу чотирьох малюків: два сини і дві доньки.

Людмила ФІСЮН.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ: П'ЯТА СЕСІЯ

ХРОНІКА ЗАКОНОТВОРЕННЯ

На ранковому засіданні 5 березня зареєструвалися 319 народних депутатів. Голова Верховної Ради України Олександр Мороз оголосив запити до керівників виконавчих структур. Потім розпочалася так звана «розминка», у ході якої близько 10 промовців виступили з актуальних і вкрай невідкладних оперативних питань.

Як і передбачалося порядком денним, першим обговорювався проект закону про рекламу (друге читання), про що доповів секретар Комісії законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації Валерій Мішура. Постатейним голосуванням закон було прийнято, а також прийнято постанову про порядок його введення в дію.

Проект постанови Верховної Ради України про затвердження колегії Генеральної прокуратури України доповів голова Комісії з питань законності і правопорядку Олександр Жир. На запитання народних депутатів відповів Генеральний прокурор Григорій Ворсінов. Таємним голосуванням Верховна Рада затвердила колегію Генеральної прокуратури, до складу якої увійшли Іван Гриценко, Микола Дем'яненко, Орест Мартинюк, Юрій Полтавець, Олександр Христенко та Микола Шевчук.

До складу Президії Верховного суду України дообрано Володимира Вознюка. До Вищого Арбітражного суду обрані Євгенія Борденюк, Ірина Ходаківська та Володимир Карабань.

На доповідь секретаря Комісії з питань науки та народної освіти Станіслава Ніколаєнка на вечірньому засіданні Верховна Рада почала постатейне обговорення закону України про внесення змін та доповнень до Закону України «Про освіту».

6 березня Верховна Рада України продовжила постатейне голосування проекту Закону України про внесення змін і доповнень до Закону «Про освіту» (друге читання). Незважаючи на грунтовну роботу Комісії з питань науки та народної освіти і експертів, фахівців, все ж не кожна стаття проходила легко, а деякі так і не були прийняті. Закон вирішено винести на третє читання в березні цього року.

Заступник міністра внутрішніх справ України Олександр Штанько обгрунтував необхідність внести ряд змін і доповнень до Кримінального кодексу України, відповів на запитання народних депутатів, які і прийняли відповідний закон.

Про проект Концепції радіаційного захисту населення України у зв'язку з Чорнобильською катастрофою доповіли на сесії голова Комісії з питань Чорнобильської катастрофи Володимир Яценко та міністр у справах захисту населення від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС Володимир Холоша. У підсумку обговорення проект Концепції не був підтриманий, його відправлено на доопрацювання.

Голова Комісії з питань екологічної політики Георгій Філіпчук доповів про доопрацьований проект Закону про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів з питань охорони навколишнього природного середовища, поданий на друге читання. Проголосований постатейно, законопроект став законом.

Верховна Рада своєю постановою затвердила статут журналу Верховної Ради України «Віче».

Внесено зміни до Положення про порядок надання народним депутатам України службових жилих приміщень і користування ними.

Букетами квітів 7 березня привітали жінок — народних депутатів їх колеги по сесійному залу. Голова Верховної Ради Олександр Мороз висловив найкращі побажання в цей весняний день усьому жіноцтву України, матерям і їх дітям, трудівницям і тим, хто на заслуженому відпочинку.

Після короткої урочистої частини почався пленарний день. Передусім було заслухано питання і визнано повноваження народного депутата України Петра Германчука, обраного від Старовижівського виборчого округу № 72 Волинської області.

Про характер змін і доповнень, які необхідно внести до Декрету Кабінету Міністрів «Про страхування», доповів член Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Валерій Альошин. Одним з принципових доповнень є вимога обов'язкового страхування працівників ризикових професій. Закон у другому читанні і постанову про його введення в дію прийнято.

Внесено зміни і доповнення до Закону про вибори народних депутатів України, зокрема до статті 48 додано частину 5 — «Повторні вибори в округах, де вони двічі визнавались такими, що не відбулися, не призначаються протягом року з дня останнього голосування», та частину 4 статті 49 в такій редакції: «Вибори депутатів замість тих, які вибули, де вони двічі визнавались такими, що не відбулися, не призначаються протягом року з дня останнього голосування».

На цьому закінчився черговий пленарний тиждень. А в найближчих планах — розгляд бюджету, питання Конституції та блок невідкладних соціально-економічних законопроектів.

Прес-служба Верховної Ради України.

У комісіях Верховної Ради України

Підкомісія з питань зовнішньоекономічної діяльності та іноземних інвестицій, яку очолює народний депутат Г.Мозер, опрацьовує коло законопроектів. А саме: «Про ратифікацію Угоди між урядом України та урядом Республіки Молдова про вільну торгівлю», «Про ратифікацію Угоди між урядом України та урядом Республіки Молдова про сприяння та взаємний захист інвестицій», «Про ратифікацію Угоди між урядом України та урядом Азербайджанської Республіки про виробничу кооперацію», «Про ратифікацію Угоди між урядом України та урядом Азербайджанської Республіки про вільну торгівлю», «Про ратифікацію Угоди між урядом України та урядом Держави Ізраїль про торгівлю та економічне співробітництво», «Про ратифікацію Угоди про поставки товарів для забезпечення національних гідрометеорологічних служб держав—учасниць Співдружності незалежних держав», «Про ратифікацію Угоди про сприяння у створенні та розвитку виробничих, комерційних, кредитно-фінансових, страхових і змішаних транснаціональних об'єднань», яка була укладена в рамках СНД.

За словами головного консультанта комісії І.Крамаренка, на сьогодні позитивне те, що процес інтеграції незалежної України у світовий економічний простір зростає. Проте не все однозначно у процедурі розгляду угод з питань зовнішньоекономічної діяльності, й ця робота потребує прискіпливого аналізу, залучення відповідних експертів.

Існують інші аспекти інтеграції. Рухаючись у напрямку залучення до світової економічної спільноти, у відповідь на отримання доступу до закордонних ринків, Україна буде змушена більш широко відкрити свій внутрішній ринок для імпорту. Зрозуміло, що значна частина вітчизняної продукції конкуренції із зарубіжною не витримає. Тому виникає потреба у розробці та впровадженні заходів поміркованого протекціонізму, що спрямовувалися б на підтримку українського виробника. Досвід багатьох країн світу показує, що протекціоністські заходи досить часто приводили до позитивних результатів. Проблема полягає лише в тому, як визначити момент, коли вітчизняні виробники вже стали на ноги і можна відкривати широкий доступ закордонній продукції на внутрішній ринок для створення на ньому здорової конкуренції.

Розглядаючи міжнародні договори і угоди, народні депутати наголошують на необхідності активної позиції Верховної Ради щодо формування єдиної стратегії зовнішньоекономічної політики, якої неухильно дотримувалися б як виконавча, так і законодавча гілки влади.

Слід зазначити, діяльність підкомісії полягає не тільки у підготовці тих чи інших законопроектів. Останнім часом започатковується діалог з дипломатичними представництвами держав і місіями міжнародних організацій щодо активізації інвестиційних процесів.

Прес-служба Верховної Ради України.

Думки з приводу

«Не все в документі врегульовано так, як хотілось би»

Петро ШВИДКИЙ,
член депутатської групи «Державність»

Закон «Про освіту» — базовий документ, у якому вже давно назріла потреба. Адже його попередник — це перелатаний документ із закону часів УРСР. За чотири роки державності в житті загалом та в галузі освіти зокрема сталося багато змін. Врешті-решт, ми увійшли до Ради Європи, отже, маємо узгодити систему освіти з міжнародними стандартами. Тому депутатська група «Державність» і я особисто підтримуємо цей закон.

Хоча не все в документі врегульовано так, як би хотілося. Зокрема, попри такий розділ, як самоврядування у вищих навчальних закладах, не передбачено ролі науково-педагогічного колективу. Потрібно, на мій погляд, впровадити нові органи самоврядування, скажімо, ради вузу, а не збори та конференції, які переважно готують керівники закладів, і цим усе сказано. Нові структури самоврядування могли б бути допоміжним фактором демократизації вузівського життя. Тим більше, що ми визнаємо автономію вищого навчального закладу 3—4 ступенів акредитації.

Не розв'язана в законі і така проблема, як вибори керівника вузу. Вважаю, що навчально-педагогічна еліта могла б собі дозволити якимось чином обрати ректора тощо. Адже Міністерство освіти, як правило, контактує лише з верхнім ешелоном керівництва вузів: якась цікава колоритна постать на рівні кафедри не «сподобиться» на його увагу. Не допоможе і конкурс, який пропонується в законі. Ми знаємо, як відбуваються ці конкурси. Тому дуже шкода, що відхилили і мою пропозицію, і пропозицію Спілки науково-педагогічних працівників Львівщини про узаконення виборності керівників у закладах такого рівня акредитації, як інститути, академії, університети.

«Воскресіння галузі можливе. Якщо уряд не закриє «семафор»

Анатолій ПИСАРЕНКО,
заступник голови Комісії з питань екологічної політики, член фракції «Комуністи України за соціальну справедливість і народовладдя»

Мабуть, немає потреби стверджувати, що закон «Про освіту» — надзвичайно важливий документ. Це й так зрозуміло. Головне, що він виплив не з ні сіло, ні впало, а після ретельної тривалої роботи над кожним положенням проекту. Проаналізовано, виважено кожну пропозицію, кожну поправку спеціалістів, народних депутатів. Вважаю, що новий закон стане важливим кроком на шляху до воскресіння галузі, яка, без перебільшення, нині перебуває в глухому загоні. Він допоможе розставити всі крапки над «і» — тими численними проблемами, які стримують розвиток освіти в Україні.

Закон досить конкретний, він передбачає всі аспекти галузі: навчання, фінансування, навіть проблеми харчування школярів. Звичайно, дуже хотілося б, аби Кабінет міністрів не скрив «семафор» перед окремими статтями цього документа.

А взагалі, минулий пленарний тиждень хоч і був коротким, та ми встигли розглянути багато серйозних питань, зокрема, затвердили членів колегії Генеральної прокуратури, Вищого Арбітражного суду. Діяльність цих органів — дуже важливий важіль у наведенні порядку. Хоча, якщо відверто, вважаю, ми не дамо собі ради в реанімації народного господарства, доки не почнуть працювати підприємства. Треба, щоб уряд прискорив подання нових економічних законів, особливо тих, що стосуються податкової політики.

«Освіта з таким законом виживе»

Валентин ЯБЛОНСЬКИЙ,
голова підкомісії Комісії з питань науки і народної освіти, член фракції Руху

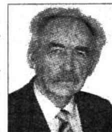

Щойно прийнятий закон «Про освіту», безперечно, має переваги над попереднім, а саме: по-перше, він не погіршує старого; по-друге, враховує зміни в галузі; по-третє, розширює повноваження міністерств і місцевих органів освіти. В новому законі введено поняття «стандарти освіти», «стандарти знань», уточнено поняття «структура, система освіти». Тобто, ми наближаємося до рівня європейських стандартів, можемо впевнено говорити про «конвертованість» українських дипломів, атестатів. Що особливо важливо для освітян — закон передбачає їхній соціальний захист: це питання виписано в ньому багато краще, аніж у попередньому. Єдине побоювання, щоб Кабмін чи Міністерство фінансів не призупинили чинності якихось статей.

Крім того, останнім часом заробітна плата освітян не залежала від стажу, нині ця проблема буде розв'язана. Кожен працівник навчальних закладів, ідучи у [illegible], зможе, згідно із законом, одержувати додатковий місячний оклад. Таку саму суму сплачуватимуть і на оздоровлення. Закон подбав і про адміністративно-технічний персонал закладів освіти, зокрема про підвищення їхньої заработної плати: вона прирівнюватиметься відтепер до платні в народному господарстві і становитиме 9,2 мільйона карбованців.

І наступне. Нині поряд з державною маємо приватну освіту. Це такожураховано в законі. Виходячи з того, що освіта перебуває у фінансовій скруті, дозволено поряд із державним замовленням набирати до вищих навчальних закладів студентів, які навчатимуться на власні кошти або кошти юридичних чи фізичних осіб. Вважаю, що новий закон сприятиме подальшому розвитку нашої освіти, піднесенню її престижу, стримає відплив кадрів.

«Вам сниться, що вже тепло...»

ОСТАННІМ часом провідні українські політики, економісти висловлюють стурбованість погіршенням основних соціально-економічних показників, зниженням рівня життя українських громадян. Дедалі частіше порушується питання: якою мірою сьогоднішній курс відповідає національним інтересам України, проголошеній Президентом України у жовтні 1994 року ідеології економічних реформ?

Водночас лунають заспокійливі голоси про нібито стабілізацію ситуації, а незабаром і позитивні зміни.

Отже, чи є підстави для стурбованості? Відповідь дає економічний аналіз.

Відомо, що основним макроекономічним показником, який характеризує економічну потужність держави, кон'юнктуру національного ринку та добробут громадян країни, є валовий внутрішній продукт (ВВП). Загальновизнано, що зростання ВВП свідчить про позитивні чинники в економічній політиці держави, тоді як зниження цього показника — про її недоліки.

Минулого року в Україні тривав спад валового внутрішнього продукту. Цей ключовий показник був у 1995 році на 11,8 % меншим од його величини у попередньому році. Спад ВВП призвів до зменшення внутрішніх фінансових ресурсів держави, обігових коштів у суб'єктів підприємницької діяльності, купівельної спроможності громадян України. І це зменшення становило дуже велику суму — 4,7 мільярда доларів, із якої тільки прямі втрати бюджетів становили 2 млрд. 100 млн. доларів. Якщо ж сюди додати швидке зростання зовнішньої заборгованості України (у 1995 році на 3,4 млрд. доларів), то картина виглядає досить непривабливою.

Тенденція до постійного зменшення ВВП не зазнала змін і цього року. Темп спаду ВВП у січні 1996 року був навіть більшим, ніж торік, і становив 12,6 %. А це значить, що лише за один місяць внаслідок помилок ми втратили доходів ще 400 мільйонів доларів (73 трильйона карбованців).

Обсяг виробництва валового внутрішнього продукту, його величина залежить від того, як ідуть справи в основних галузях господарства, в якому напрямку відбуваються структурні зміни в економіці, як виглядають торговельний і платіжний баланси держави.

У промисловості рівень виробництва в 1995 році порівняно з попереднім роком зменшився загалом на 11,5 %. При цьому в машинобудуванні, легкій промисловості, промисловості будівельних матеріалів спад досяг критичних розмірів — від 25 до 35 %. Водночас найбільш енергомісткі сировинні та напівсировинні галузі, котрі, здавалось би, мають працювати на кінцевий продукт, почувалися досить упевнено. Річ у тім, що левова частка металургійної і хімічної промисловості орієнтована нині на експорт. За умов недосконалого законодавства і слабкого контролю з боку виконавчих структур така політика залишає широкий простір для різних сумнівних «операцій» і зловживань...

Чи робиться обіцяна Президентом і урядом корекція такого курсу, враховуючи його вади і негативні наслідки?

Проаналізуймо початок нинішнього року.

У січні цього року тривав обвальний спад обсягів виробництва в машинобудуванні. Він становив 30% до січня минулого року. В інших галузях, що випускають кінцеву продукцію, відбувався аналогічний процес. Варто лише зазначити, що всією українською промисловістю у січні цього року було вироблено лише 4 мостових крани, 51 екскаватор, 8 тролейбусів, 204 металорізальні верстати. По суті, це обсяги виробництва не великої європейської держави з 52-мільйонним населенням, якою є Україна, а міста або невеликого регіону. Виробництво товарів народного споживання зменшилося на 26%, в тому числі вітчизняних непродовольчих товарів — на 39%. В результаті внутрішній український ринок більш ніж на дві третини сьогодні заповнений імпортними товарами, часто низької якості.

Зауважимо, що всі вищезгадані цифри подані у порівнянні з уже несприятливим січнем 1995 року, коли спад був ще меншим, ніж цього року.

Проте трагізм ситуації для України полягає навіть не в стрімкому згортанні галузей, що зовсім недавно були гордістю вітчизняної економіки. Трагедія в структурі цього спаду.

На фоні знищення ключових галузей, що виробляють найбільш науко- і технологомістку продукцію, глибоко хибною є орієнтація на найбільш енерго- і матеріаломісткі сировинні та напівсировинні галузі.

Темпи зниження приросту виробництва продукції в галузях промисловості України у січні 1996 року (за даними Міністерства статистики України)

В % до січня 1995 року

№№ пп	Галузь промисловості	Зниження (-), приріст (+),
1.	Машинобудування та металообробка	- 29,8
2.	Легка промисловість	- 39,0
3.	Промисловість будівельних матеріалів	- 47,0
4.	Лісова, деревообробна та целюлозно-паперова	- 26,3
5.	Чорна металургія	+ 11,5
6.	Хімічна та нафтохімічна промисловість	+ 2,8
7.	Паливна промисловість	+ 3,1

Тобто відбувається збільшення випуску лише тієї продукції, на виробництво одиниці якої витрачається найбільше електроенергії, природного газу, інших енергоносіїв. До того ж, продукції, виробництво якої найбільш екологічно шкідливе.

Якщо додати до цього, що в січні цього року в електроенергетиці України зростання виробництва становило 3,8%, зрозумілішими стають справжні причини браку електроенергії для побутових споживачів у селах, містах, для «непріоритетних» галузей промисловості і сільського господарства.

Виникає природне питання: якщо зростання виробництва у галузях чорної металургії та хімічної промисловості не дає і, зважаючи на їх надзвичайно високу затратність, не може дати приросту виробництва валового внутрішнього продукту і національного доходу, навіщо продовжувати таку економічну політику? Адже з українського чавуну не були зроблені деталі для вітчизняних машин, національним виробником із прокату чорних металів не виготовлялися запчастини для сільськогосподарської та іншої техніки. Якби було інакше, то ми побачили б прямий зв'язок між розвитком сировинних галузей і машинобудуванням та легкою промисловістю.

А тепер давайте звернемось до доповіді Президента України «Шляхом радикальних економічних реформ. Про основні засади економічної та соціальної політики», виголошеної у жовтні 1994 року. Головною метою доповіді було «визначити стратегічні завдання та загальну логіку подальшого реформування української економіки, сформувати економічну ідеологію, якій мають бути підпорядковані дії всіх структур виконавчої влади, забезпечити макроекономічну збалансованість цих дій». Зокрема в розділі «Пріоритети структурної перебудови економіки» говориться: «Нова політика Президента України грунтуватиметься на тому, що основна державна підтримка буде надаватися наукомістким та високотехнологічним галузям виробництва, які в перспективі мають визначати обрис економічного потенціалу України і які зазнали найбільших втрат за останні роки». А далі читаємо: «На першому етапі (1994-1995 рр.) зародком економічного зростання можуть стати галузі з високим і стійким ринковим попитом, тобто легка і харчова промисловість, наукомісткі промислові сфери».

Не викликала і не викликає сумніву правильність цих тез. Саме тому Верховна Рада України і переважна більшість українських політиків підтримали основні положення жовтневої доповіді Президента України. Проте реальне життя йде і, на жаль, дедалі прискоренішими темпами у протилежному напрямку, вкрай загрозливому для України.

На початку нинішнього століття, коли переважна частина країн Азії, Африки, Латинської Америки перебувала під колоніальним контролем інших держав, в Європі досить поширеним був зворот "колоніальний товар". Так називали продукцію, яка вивозилась у метрополію з колонії. В абсолютній більшості випадків це була якась одна сільгоспкультура (монокультура) або моно чи напівсировина. Прикладом можуть бути: кава з Кенії, чай із Танзанії, бавовна із Судану, какао із Гани, селітра із Чилі, мідні руди з Заїру.

Сьогодні, на другому році проголошених у жовтні 1994 року радикальних економічних реформ, ми з гірким сумом бачимо, що в ряд нинішніх «колоніальних товарів» потрапила найбільш енергомістка та екологічно шкідлива за способом виробництва українська продукція.

Слід пам'ятати уроки історії, які свідчать про те, що хоч колишні колоніальні країни і стали сьогодні формально незалежними, їхня економіка, як і раніше, спрямована на задоволення потреб колишніх метрополій. Саме нееквівалентний обмін експортних сировинних та напівсировинних товарів на імпортну промислову продукцію кінцевого споживання, без розвитку власного національного виробництва і національного ринку є головною причиною економічної відсталості цих країн. Більшість із них згідно з класифікацією Світового банку належить до групи країн з низькими доходами, які через економічні обставини не можуть проводити власну незалежну внутрішню та зовнішню політику. Чи не рухаємось і ми у такому ж напрямку?

Тут є над чим замислитись усім, хто не байдужий до долі України. Щоб не опинитися у ролі загіпнотизованого, якому шепочуть: «Вам сниться, що вже тепло...».

Віталій МЕЛЬНИЧУК,
кандидат економічних наук,
радник Голови Верховної Ради України.

Читацький мікрофон

Словом біді не зарадите

Звертаюсь до вас, шановні депутати, з пропозицією: заради незалежності нашої держави потрібно негайно прийняти закон, за яким доленосні, але суперечливі питання, як наприклад, приєднання України до Економічної Ради країн СНД, виносити на всенародний референдум. І нехай народ сам вирішує свою долю, а не 20—30 голосів окремих депутатів, що амбіційно блокують рішення Верховної Ради. А ще хочу нагадати, що вашими пустопорожніми балачками Україну вивести з економічної кризи неможливо...

Григорій ЗІНЧЕНКО.

Чернігів.

Скільки селу бути дійною коровою?

Дуже добре, що через «Читацький мікрофон» можна висловити свої побажання. Тож і я звертаюся до вас. Хочу почути відповідь, чим село завинило перед містом, що до нього така зневага з боку владних структур усіх рівнів? Село сьогодні, наче дійна корова, у якої держава забирає все, що вироблено, але не платить, заборгованість є ще за минулий рік. А тепер уявіть, що село відмовилося віддавати свою продукцію, і місто залишилося голодним. Хіба це можна порівняти з тим, що нині село живе без пального і мастил?

Хто ж винен у такому безладі, чи хоч когось покарано за таке безвідповідальне ставлення до сільських трудівників? Якщо немає закону про відповідальність, то це у ваших силах: введіть його до законодавства.

Петро БЛОХА,
пенсіонер.

Валява
Городищенського району
Черкаської області.

Буде нам наука на майбутнє!

Виступаючи, кожен депутат не забуває додати, що промовляє від імені народу, а насправді кожен має на думці тільки своє, що залежить від його партійності, ідеї і мети. Де візьмуться хороші закони, коли кожен тягне рядно на себе? А за такої ситуації страждають передусім інтереси народу і держави. І винні в тому ми самі, виборці, що обрали до парламенту надто багато політиків і критиків, котрі нічого слушного не пропонують, а лише вишукують факти, щоб дошкульніше вкусити, принизити нашу державу. На тлі крайніх лівих і крайніх правих приємно бачити депутатів з груп «Центр», «Реформи». Слава Богу, що є в Україні тямущі люди. Нині від них залежить, чи створюватимуться закони для поліпшення життя людей. Коли в парламенті збереться більшість патріотів-однодумців, не закомплексованих партійними амбіціями, то ми швидше вирвемося з тієї ями, в якій опинилися.

Г. ШАРКО,
інженер.

Олександрія
Кіровоградської області.

Дотримуйтеся законів і ви

Скільки вже разів розглядалося питання про роботу в парламенті на постійній основі, та так однієї думки депутати й не дійшли. Її й не буде, бо ті депутати, що сидять на двох кріслах, за таке рішення не голосуватимуть, отже, потрібної кількості голосів ніколи не буде. А сімдесят депутатів фактично участі в голосуванні не беруть. Тож оці сімдесят «за» і «проти» із зрозумілих причин взагалі не варто брати до уваги.

Цікаво, яку зарплату одержують ті, хто працює на двох посадах, тобто, в парламенті і на роботі? Якщо вони одержують дві зарплати, то чому б їм і не сидіти на двох кріслах? З цього приводу має бути прийнято закон, якого мають дотримувати всі, без винятку.

Петро БАБЕНКО,
виборець.

Кривий Ріг.

Не принижуйте нашу державу!

Дуже неприємно слухати: коли депутати в українському парламенті від імені виборців виступають зі словами про те, що вони "потеряли Родину". Кажучи отаке, треба спитати дозволу в своїх виборців. Послухаєш, то аж плакати хочеться. Невже ви не розумієте, що цим принижуєте свій народ, свою Україну? З такими депутатами ми нової держави не побудуємо ніколи, а бажаного щастя теж не дочекаємося. Нам не потрібні депутати, котрі щосили тягнуть Україну до старого ярма — до Союзу!

Іван БАНДУРА.

Звенигородка
Черкаської області.

Національна програма чи лише начерки про розвиток сільськогосподарського виробництва України?

***ЕКОНОМІКА** України вступила в останнє п'ятиріччя не лише цього століття, а й тисячоліття. Вступила виснаженою, занепалою, не здатною впродовж останніх років бодай і не в повному, але гарантованому обсязі забезпечити потреби країни в тих товарах, які є традиційними і які ще в недалекому минулому вироблялися в достатній кількості. Спад виробництва зачепив буквально всі галузі, проте найвідчутнішим і найвразливішим для суспільства він став в агропромисловому виробництві: за період 1990—1995 років загальний обсяг валової продукції сільського господарства України скоротився більш як на третину. А це істотно позначилося на рівні споживання населення: якщо у 80-ті роки середньодобове споживання продуктів харчування в Україні становило 3517 ккал, то нині лише 2860 ккал, тобто за цим показником ми вийшли на рівень країн, які заведено називати такими, що розвиваються. Особливо скоротилося споживання продуктів, які споконвіку формували продовольчий фонд України, а саме: плодів і ягід — у 2 рази, м'яса і м'ясопродуктів — в 1,8 раза, цукру — в 1,6 раза, молочних продуктів, яєць та олії — в 1,5 раза.*

За даними Міністерства статистики, в 1995 році порівняно з 1994 роком виробництво продуктів в Україні становило (у %): м'ясо — 65, ковбасні вироби — 60, продукція з незбираного молока — 54, тваринне масло — 87, хліб і хлібобулочні вибори — 84, крупи — 78. Реалізація продовольчих товарів за рік у порівняльних цінах знизилася на 22 відсотки.

Катастрофічне скорочення сільськогосподарського виробництва, а також монополізація переробних підприємств у руках вузьких егоїстичних груп є основною причиною здорожання продовольства, дедалі меншої його доступності для трудових верств міського населення.

На тлі такої загрозливої ситуації, без сумніву, слід лише вітати наміри уряду України озброїти агропромислове виробництво конкретними заходами, спрямованими на гарантування продовольчої безпеки держави, досягнення раціональних норм споживання продуктів харчування, визначення основних напрямів реформування економічних, соціальних та правових відносин в аграрній сфері, стабілізацію економічних та фінансових умов для здійснення розширеного відтворення в усіх галузях продовольчого комплексу, створення реального механізму функціонування різних форм власності та господарювання в період становлення ринкової економіки. Саме на цьому наголошується в преамбулі проекту «Національної програми розвитку сільськогосподарського виробництва України на 1996—2005 роки», розробленої відповідно до постанови Верховної Ради України від 4 лютого 1994 року, розпорядження Президента України від 14 вересня 1995 року та Програми діяльності Кабінету міністрів. Проект національної програми обговорювався на Всеукраїнській нараді з питань агропромислової політики, що відбулася у Києві 26—27 грудня минулого року. До проекту вносяться корективи і доповнення на обласних нарадах, після чого його мають розглядати у Верховній Раді.

Можна по-різному ставитися до поданого проекту, але не треба нехтувати того факту, що уряд хоче здійснювати конкретні заходи щодо утвердження агропромислового комплексу як найважливішої ланки економіки держави. Варто наголосити, що в практиці державного управління аграрною галуззю подібного документа ще не було.

Водночас детальне ознайомлення з цією аграрною програмою спонукає висловити ряд міркувань. Тим більше, що до неї мають бути внесені доповнення та зміни. Насамперед, хотілося б зауважити, що між назвою програми, її змістом і метою згаданої наради є певні суперечності. Матеріали програми та хід її обговорення на нараді відображають стан не тільки сільського господарства, а й усього агропромислового виробництва. Через те і слід її назвати Національною програмою розвитку агропромислового виробництва України.

***ОДНА** з позитивних характеристик даної програми полягає в тому, що в ній зроблено спробу вперше в практиці державного управління агропромисловим комплексом України поєднати завдання і заходи, що стосуються не лише аграрного сектора, а й забезпечувальних галузей, переробної промисловості, агросервісних підприємств. Крім того, програмою передбачено заходи щодо наукового, кадрового та фінансового забезпечення накреслених завдань, хоча вони й не позбавлені ряду недоліків.*

Якщо виходити з того, що під програмою слід розуміти план діяльності, то він має бути максимально деталізований і конкретизований. У ньому має відображатися збалансована за ресурсами, термінами і виконавцями сукупність соціально-економічних, виробничих, науково-дослідних та організаційно- господарських заходів, спрямованих на розв'язання найбільш важливих, пріоритетних і невідкладних на даному етапі завдань щодо розвитку агропромислового комплексу. До того ж, коли йдеться про національну програму, то тут передусім важливо розмежувати, що, власне, сама держава бере на себе, а що делегує товаровиробникам АПК.

Не менш важливо визначити кінцеву мету програми. У даному разі йдеться про те, що в одному й тому самому документі, одними й тими самими методами, за рахунок одних і тих самих ресурсів не можна прогнозувати водночас два зовсім різні за кінцевою метою завдання — зупинення спаду агропромислового виробництва та його нарощування. Переваги програмного планування полягають саме в його орієнтації на конкретну кінцеву мету, яка вимагає і передбачає встановлення правильних пропорцій та оптимальний розподіл ресурсів, необхідних для її досягнення.

У запропонованій програмі цих вимог не дотримують. Хоч і передбачено варіантність завдань, проте не визначено різницю між базовим і оптимальним варіантами як з погляду кінцевих, так і наданих або ж прогнозованих ресурсів.

Та облишмо ці деталі, їх ще є час виправити. Краще зупинімося на принципових положеннях, що стосуються Національної програми. Перше, що, на нашу думку, слід зробити, це чітко розмежувати цілі, ресурси і виконавців програми, щоб забезпечити, насамперед, зупинення спаду виробництва і лише тоді — його стабілізацію і нарощування. До того ж в обох випадках необхідно встановити конкретні терміни досягнення мети. Тільки за такої умови програма матиме сенс, мотиваційний характер, піддаватиметься перевірці та контролю за її виконанням.

Не менш важливо визначити всіх прямих та опосередкованих учасників реалізації програми незалежно від їх галузевого, відомчого і територіального підпорядкування. Саме тут уряд має визначитися, що він бере на себе, а що повинні виконати органи управління і підприємства АПК на місцях. До того ж важливо в основу визначення можливостей покласти реальні потреби та змогу їх задоволення ресурсами. Така єдність програмного і галузево-територіального планування буде дійовою, забезпечить поєднання інтересів основних учасників, надасть структурі управління міжгалузевого характеру. За таких умов стане можливим і необхідним мати в Україні національну і регіональні програми розвитку агропромислового виробництва.

Якщо уряд кладе в основу управління агропромисловим виробництвом національну програму, то, крім формування відповідних управлінських структур для її виконання на макро- і мікрорівнях, необхідно забезпечити цільове фінансування та матеріально-технічне постачання, тобто основні показники програми мають стати складовими елементами державного плану економічного і соціального розвитку. Лише на цій основі можна розробити і такий важливий елемент програмного планування як механізм стимулювання і виконання визначених у програмі цілей.

За умов становлення ринкових відносин формування програми розвитку АПК має грунтуватися виняткове на інтересах споживача. Очевидно, під час розробляння Національної програми розвитку АПК України в даний час, коли потрібно насамперед у стислі терміни спинити спад виробництва, єдино можливим орієнтиром може бути підпорядкування агропромислового виробництва стандартному інтересу і стандартному асортименту. Це гарантуватиме широкий попит на продукцію, а отже економічну зацікавленість підприємств у її виробництві. Без сумніву, саме такий підхід сприятиме зупиненню спаду і стабілізації виробництва.

***ЯК НАЦІОНАЛЬНА**, так і регіональна програма має розроблятися, виходячи виняткове з реальних потреб. Спочатку необхідно визначити реальні потреби в продовольстві і слід тоді, враховуючи ресурсне забезпечення даного обсягу, складати реальний, зважений за потребами і ресурсами план виробництва — центральну ланку програми. Досить важливо також оцінити, чи є він із комерційного погляду самоокупним і життєздатним, наскільки виправданий з позицій економічних інтересів держави та агропромислового виробництва, як позначиться на соціально-економічній ситуації у державі в цілому.*

Національна програма розвитку агропромислового виробництва як документ державної ваги не може виникати на порожньому місці. Такою основою має бути аграрна політика. Хоч ми часто вживаємо цей термін, але реально Україна розробленої аграрної політики не має. Є лише підходи, начерки. Саме цим і пояснити всі ці недоречності, властиві запропонованій урядом програмі. Проте окремі положення програми цілком можуть стати складовими аграрної політики.

Якщо держава не має власної аграрної політики, то будь-які всеукраїнські чи регіональні наради працівників АПК користі не дадуть. Це ті самі велелюдні збори, які ще недавно вважалися вершиною демократизму, а, по суті, були пустою балаканиною. Сьогодні не треба говорити про важливість АПК в економіці України чи про необхідність підготовки до весняної посівної кампанії, бо це кожен селянин знає не гірше за будь-якого міністра. Сьогодні важливіше назавжди відійти від цього державного слоеоблудства, а натомість гарантувати державою постачання ресурсів, зацікавлені ціни, вчасність оплати продукції і послуг, законодавчо повернути селянам вирішальну частку власності переробних підприємств, що затримано накладенням вето Президента України на двічі прийнятий Верховною Радою Закон «Про особливості приватизації в АПК». Вето накладено в інтересах керівників загальноукраїнських та обласних об'єднань і всупереч інтересам не лише селян, а й усього народу України, що живе з своєї праці. Без відображення в Національній програмі розвитку АПК положень цього закону недоцільне винесення її на розгляд Верховної Ради, бо з таким відвертим нехтуванням інтересів багатомільйонного селянства малоймовірна підтримка програми законодавцями.

В Україні нема жодної галузі, яка була така «врожайна» на різні організаційні перебудови, якою є агропромислове виробництво. Саме через відсутність чіткої і виваженої аграрної політики ми маємо те, що маємо. Чого не довелося лише останнім часом наслухатися: то про розпуск колгоспів і суцільну фермеризацію, то звучить незаконний указ про перетворення землі на звичайний товар, то про паювання землі без виділення в натурі. Розбазаривши переробну галузь, ці самі автори наполягають на створенні інтегрованих формувань у сфері виробництва і переробляння сільськогосподарської продукції, звучать заяви урядовців про продовольчу небезпеку для України і водночас не береться до уваги роль та значення централізованих державних продовольчих фондів тощо.

Вироблена, схвалена та обнародувана державна аграрна політика саме й має покласти край усім хитанням, бо саме вона означає діяльність усіх органів державної влади і державного управління на потреби сільського господарства. Лише тоді буде добре всьому народові в Україні, коли стане добре в своїй державі селянам. Під сучасною державною аграрною політикою слід розуміти сукупність науково обгрунтованих ідей і концепцій щодо розвитку сільського господарства і пов'язаних з ним галузей на нинішньому етапі життя країни. Цілковите поняття аграрної політики передбачає також наявність певних структур, здатних забезпечити реалізацію цих концепцій та функціонування господарського механізму, який заохочував би здійснювати їх підприємства, організації та управлінські структури, безпосередніх товаровиробників.

Найбільш важливим завданням суспільства у сфері аграрного виробництва на даний період є насамперед зупинення спаду виробництва за умови активної державної підтримки, держава має гарантувати аграрному секторові еквівалентний обмін з промисловістю, створити сільськогосподарським товаровиробникам заохочувальні умови кредитування і оподаткування, сприяти еволюційному вдосконаленню соціально-економічних відносин на селі. На здійснення цих напрямів аграрної політики і має бути націлена національна програма. Лише після цього можна сподіватися на поступове нарощування виробництва і досягнення стратегічних цілей аграрної політики, тобто на цілковите забезпечення потреб внутрішнього ринку у високоякісних і доступних за ціною продуктах харчування, розширення експорту та обмеження імпорту продовольства, виведення агропромислового виробництва і соціального розвитку села на європейський рівень. Рано чи пізно Україна стане могутньою продовольчою державою в Європі. Треба сповна використати можливості для наближення цього часу.

Аграрна політика може бути життєздатна і невразлива, коли вона перебуває постійно в центрі уваги як державних, так і самоврядних управлінських структур. Саме тому неодмінною умовою її реалізації є надання їй чинності державного закону, кадрового, організаційного, фінансового і ресурсного забезпечення. Поряд із цим має бути гарантований моніторинг аграрної політики, тобто постійне вивчення реальних зрушень у реалізації аграрної політики та організація спостережень з метою своєчасної підтримки її здійснення. Аграрна політика потребує властивого саме їй правового захисту, оскільки радикальні зміни мають бути забезпечені відповідними законами, прийнятими законодавчим органом.

Більш як рік тому концепцію аграрної політики опрацювали вчені Інституту аграрної економіки УААН, її положення не втрачають своєї актуальності і їх слід використати для вироблення аграрної політики України. Принципові положення та ідеї щодо формування аграрної політики викладено у виступах Президента України Л. Кучми та Прем'єр-міністра Є. Марчука на Всеукраїнській нараді в грудні минулого року. З цими положеннями варто узгодити проект національної програми. Зволікати далі з прийняттям державної аграрної політики не можна. Україні вкрай потрібна власна державна політика, яка стане основою для розробки і прийняття реальних та націлених на конкретну мету національної і регіональних програм реформування та розвитку всього агропромислового виробництва.

Ростислав ЧАПЮК,
народний депутат України;
Микола ХОРУНЖИЙ,
кандидат економічних наук.

НЕ ЛУКАВТЕ, панове буржуазні демократи!

***ВІД МОМЕНТУ** відкритого початку «оксамитової» буржуазної контрреволюції в Україні — 16 липня 1990 року депутати Верховної Ради, керовані партноменклатурною елітою та націонал-демократами, народові України нав'язують і досі продовжують проштовхувати ідею створення нової Конституції. У пересічного громадянина мимоволі постає питання: кому і навіщо потрібна нова Конституція натомість чинної протягом багатьох років?*

Відповідь на це запитання очевидна. Полягає вона в тому, що останнім десятиріччям Радянської влади в СРСР, в тому числі й на Україні, у відкритому вигляді з партноменклатурної еліти, цеховиків-тіньовиків, директорів виробництв стрімко формувався клас буржуазії, котрий концентрував у своїх руках кримінальним шляхом такий великий капітал, що залишатися в полі соціалістичної Конституції УРСР, Конституції робітників і селян, стало затісно і ризиковано.

***ТАКИМ ЧИНОМ** грунт для буржуазної контрреволюції до 16 липня 1990 року фактично був готовий. Таким приводом став так званий московський «путч», спровокований і спланований Горбачовим.*

Отож, контрреволюційний переворот здійснено. До влади прийшла кримінальна, компрадорська буржуазія. Саме їй терміново знадобилася нова Конституція, яка б закріпила її класові інтереси в частині відкритої експлуатації та «законного» привласнення створених руками трудового люду багатств. Під гаслами «всенародної приватизації» вона б дозволяла привласнювати і концентрувати у своїх руках промислові підприємства, землю, надра; через різні комерційні структури та банки надавала б можливість примножувати привласнений капітал шляхом затримки і «прокрутки» зарплати своїх рабів, а також встановлення грабіжницьких відсоткових ставок; припускала б приватним способом вільне вивезення за кордон національних багатств з осіданням виручених капіталів на особистих рахунках у банках іноземних держав; дозволила б «законно» вкладати награбований капітал всередині країни в нерухомість, скупати землі, а також створювати «достаток» усього за рахунок «дуже смішних цін», недоступних переважній більшості населення.

Конституційний коловорот триває вже майже п'ять років. Нині, окрім частково чинної значно скороченої Конституції УРСР та антиконституційного «Конституційного договору», що суперечить їй і наділяє Президента необмеженими правами, пропрезидентські кола, які представляють і захищають інтереси фінансово-промислової буржуазії, підготували другий числом проект Конституції України, де передбачено закріплення цих прав та їх вузькокласових інтересів.

Окрім пропрезидентського проекту, буржуазні та націоналістичні партії (Християнсько-демократична партія, Конгрес Українських націоналістів, Українська республіканська партія) запропонували народові України ще три альтернативні проекти Конституції, у яких відображено інтереси інших буржуазних кланів, котрі конкурують між собою. Звідси випливає, що жоден із поданих проектів не влаштовує конкуруючі між собою буржуазні угруповання. Як вихід автори статті пропонують створити компромісний варіант проекту буржуазної Конституції.

Коли його врешті-решт буде все ж таки створено, належить заздалегідь встановити порядок прийняття

Пишемо нову Конституцію України

Конституції. А тут, як мовиться в народі, й хочеться, і колеться... За нинішнього розкладу політичних сил у Верховній Раді буржуазну Конституцію не буде прийнято, бо під час голосування ніколи не набереться необхідних 2/3 голосів від загальної кількості народних депутатів. І буржуазні депутати це добре розуміють, тому вони хочуть, щоб повний текст своєї, буржуазної, Конституції винести на Всеукраїнський референдум, бо, мовляв, «саме народ є єдиним джерелом державної влади».

Годі, не лукавте, панове буржуазні депутати! Розрахунок ваш простий, як конструкція голоблі. Ви чудово знаєте, що коли опублікуєте перед референдумом повний текст проекту Конституції, та ще мікроскопічним шрифтом (саме так надруковано проект, пропонований нині колективам підприємств, і чомусь нині на підприємствах всупереч закону добре відомо, хто розпочав збирати підписи на підтримку його змісту), то за нинішньої ситуації, коли газету одержує 10—15-а родина, проект Конституції прочитає в кращому разі один відсоток населення України.

Тим часом, і тут не важко прогнозувати, розпочнеться пропагандистський шабаш у пресі та електронних засобах масової інформації на підтримку проекту Конституції буржуазії: «немає нової Конституції, тому не йдуть реформи», «не йдуть реформи, тому погано живемо», «немає нової Конституції, тому неможливо видавати закони», «Україна — єдина держава, яка не має нової Конституції», «стріляють на вулицях, бо немає нової Конституції» тощо .

Зрештою, все, що накоїли буржуазно-національні демократи за останні п'ять років, списуватимуть на відсутність нової Конституції. Загалом буде зроблено все можливе і неможливе, аж до фальсифікації під час підрахунку результатів референдуму. Буде зроблено все, щоб народ механічно проголосував за буржуазну Конституцію й тим самим своїми руками затягнув зашморг на власній шиї, як це вже неодноразово траплялось в історії, в тому числі й новітній.

Безперечно, в агітаційний шабаш буде включено всю «вітчизняну» та зарубіжну еліту.

Та, панове, ви забули, який на дворі рік! 1996-й — не кінець 1991-го. Нині народ ситий донесхочу оповідками про принади капіталістичних ринкових відносин, що нібито створюють справжню свободу і матеріальний добробут. «Як казав український класик — »не той тепер Миргород, Хорол-річка не та».

Дедалі більший буде розголос навколо вашої буржуазної Конституції, дедалі більша буде недовіра до неї. Він — народ, до якого ви нині апелюєте, — вже розкусив лицемірство і непослідовність пробуржуазних «провідних вчених-правників».

***НА ВІДМІНУ** від них Компартія України та інші ліві партії пропонують спочатку провести Всеукраїнський референдум з ключових питань Конституції: форми державного управління, соціально-економічного ладу (який, не питаючи у народу, змінила буржуазія, що прийшла до влади), власності, статусу російської мови, Союзу братерських народів (зруйнованого теж всупереч волі народу).*

На підставі результатів референдуму ліві сили пропонують внести до тексту Конституції положення, підтверджені волевиявленням народу, і прийняти його у Верховній Раді 2/3 голосів, що для мислячих і неупереджених людей є цілком логічним, бо на референдумі той, хто голосує, одержавши бюлетень із п'ятьма-шістьма чіткими і недвозначними питаннями, обов'язково прочитає їх і у відповідності із своїми переконаннями та своєю волею проголосує «за» або «проти» кожного з них.

Однак буржуазну пропрезидентську партію влади та інші буржуазні партії такий порядок не влаштовує. Фарисействуючи про народ як єдине джерело державної влади, буржуазія насправді не довіряє народові, нехтує його волю. Заздалегідь знаючи, що повний текст буржуазної Конституції переважна більшість тих, хто голосуватиме, не прочитає, підсовує саме свій варіант прийняття Конституції, розраховуючи на механічне голосування громадянами за її текст. Всупереч логіці та здоровому глузду голосування з ключових питань Конституції, мовляв, може призвести до «непередбачуваних наслідків».

Та чи таких вже непередбачуваних? І що це за наслідки? І одне й друге буржуазії добре відоме.

Або ще «агрумент»: винесення ключових питань Конституції на референдум «може розколоти суспільство, призвести до небезпечної дестабілізації».

Облиште, панове буржуазні демократи! Не лякайте нас цим! Суспільство вже давно розколото, ви достатньо попрацювали на цій ниві. Чи може бути монолітним і стабільним суспільство, в якому доходи між найбіднішими і найбагатшими мають співвідношення нині 1:36? Нагадаю вам, панове, що в СРСР це співвідношення було значно нижчим, аніж в «цивілізованих країнах», які ви палко любите і які бомбардують чужі міста та грабують світ, воно дорівнює 1:6 — 1:7.

Буржуазні автори пишуть, що результати референдуму з ключових питань Конституції залежать від того, як буде сформульовано питання. Тож що заважає внести до бюлетеню референдуму паралельно з формулюванням питань лівих партій і ваше формулювання? І хай народ вирішить, за ким він піде і яким шляхом!

Впевнений, ліві на це підуть, ви — ніколи! І зрозуміло, чому. А все з тієї самої причини. Коли поставити поряд з формулюванням лівих ваше, хоча б щодо питання власності, то воно в душі переважної більшості знедоленого народу спричинить гомеричний сміх. Ви програєте. І ви боїтеся цього. Боїтеся народу України. І боїтеся тому, що у разі перемоги народу доведеться буржуазії розпрощатися з тим, що їй насправді не належить.

У своїх статтях ви, панове, пишете, що народ України, двічі обираючи Президента, в цілому підтримав таку форму правління державою. І тут ви лукавите. По-перше, не «народ підтримав», а значно менша частина народу. По-друге, навіть ті, хто голосував за Президента (і автор даної статті у тому числі), робили це під впливом всесвітнього обману.

Згадайте передвиборчі гасла Президента «Злагода»! «Порядок і порядність»! Де ця «злагода» сьогодні? Може, вона закладена у згаданому вище співвідношенні 1:36?

І чи можна назвати порядком те, що на вулицях міст лунають вибухи, стріляють автомати, зупинено фабрики й заводи, працівникам місяцями не виплачують зарплату, що помирає більше, ніж народжується, а сама народжуваність скоротилася удвічі, на вулиці виходять юрби жебраків, безробітних, страйкарів.

По-третє. Хіба все вище перераховане сталося в Україні не за короткий історичний проміжок часу дії інституту президентства?

А тому не будемо лукавити, панове! Уявімо на хвильку, що в силу якихось космічних факторів в Україні сьогодні обирають (переобирають) Президента. І припустимо, що шановний Леонід Данилович знову виставив свою кандидатуру на пост Президента. Оберуть? Навряд.

А чи потрібен народу України інститут президентства? Давайте дамо можливість відповісти на нього народові на референдумі. Як народ відповість, так і має бути.

Точка зору

***А ЯКЩО** після референдуму інститут президентства не накаже довго жити, то тоді саме собою напрошується друге запитання: «Навіщо нам дві виконавчі влади? Одна — в особі Кабінету міністрів на чолі з Прем'єром і друга — в особі адміністрації Президента на чолі з її главою та самим Президентом? До речі, остання неконституційна і тому ні за що не відповідає. Якщо потрібен Президент, то нехай він і стає на чолі уряду й керує державою не одноосібно, а за законом, як це практикується, наприклад, у тих самих США. Нехай бере на себе повну відповідальність за виконання прийнятих Верховною Радою законів.*

Буржуазні депутати дають ще один рецепт порядку прийняття буржуазної Конституції, а саме — простою більшістю голосів вони пропонують прийняти її у Верховній Раді, а потім нібито вже прийняту Конституцію винести ще й на референдум.

Тут не важко розгадати дві хитрості панів депутатів від буржуазії. Перша полягає у тому, що, прийнявши до референдуму проект пропрезидентської Конституції у Верховній Раді простою більшістю, що майже на 100 відсотків гарантовано, оскільки більшість депутатів у нинішній Верховній Раді представляє буржуазно-націоналістичні кола, то під час референдуму можна буде через засоби масової інформації чинити на голосуючих психологічний тиск на зразок: «Проект Конституції розроблено провідними ученими-правниками, він бездоганний, оскільки уже прийнятий Верховною Радою. Вам, громадяни, нічого не залишається як сказати лише «за».

І друга хитрість. Вона полягає у наступному: в разі провалу вигадки з референдумом, що досить ймовірно, у країні спалахне гостра політична криза, під час якої, на відміну від Росії, розпочнуть стріляти з гармат іншого роду.

Можновладці своїм Указом (за підтримки буржуазії та буржуазно-націоналістично настроєних депутатів) ставитимуть питання перед Президентом «про тимчасове надання чинності буржуазній Конституції».

Можливі й інші варіанти. Що ж, поживемо— побачимо.

Н. ВОЛОШИН.
Донецьк.

Матеріал надруковано в рахунок квоти постійної Комісії законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації ВР України.

Стаття, безперечно, виражає досить крайні погляди. Але голова Комісії, Віктор Понеділко, вважає таку публікацію корисною не лише з огляду на свободу слова, а й з точки зору дискусії про проект нової Конституції і порядок її прийняття. А вже хто згоден з даним автором, хто частково згоден, а хто категорично проти — на те в кожного своя голова на плечах. Зрештою, на те й дискусія з питань нової Конституції на сторінках не лише «Голосу України», щоб суспільство свідомо, а не механічно поставилося до її прийняття.

Пишемо нову Конституцію України

ВІДОМО, що буржуазні конституції, за зразками римського права і кодексу Наполеона, ясно й лаконічно формулюють основні закони держави. Перш за все ці закони однозначні. До них не прикладеш російської «поправки»: «Закон что дышло, куда повернул, туда и вышло».

Потім, що особливо істотно, вони обов'язкові до виконання.

Тому на Заході конституції не змінюються, бо це не чтиво на моди сезону. Вони потрібні передусім юристам, а не масовому читачеві.

У 1936-му була прийнята, на зміну «застарілій», нова Конституція СРСР. Дехто казав, що цей закон з'явився тоді, коли всі громадяни СРСР були поза законом. Треба зрозуміти слабість вождів увічнювати себе в словосполученнях «ленінська Конституція», «сталінська Конституція»... І в «радикальних» змінах: «Хрущов гроші поміняв, Брежнєв — конституцію».

ТУДИ ПОВЕРНУЛИ, ЗВІДКИ ВИЙШЛИ

Але тепер, коли немає геніальних вождів, може, не потрібна і нова Конституція УРСР? Досить було надрукувати поправки до сталінської Конституції «найдемократичнішої і найсправедливішої у світі».

Про те, що комуніст та його ідеї незмінні, свідчить і проект Конституції, поданий фракцією комуністів у Верховній Раді. Таке враження (чисто суб'єктивне, звичайно), що цей текст написали люди, які п'ять років проспали в летаргічному сні. Після чудесного пробудження і відновлення рідної партії вони перегорнули підшивки газет за п'ять років і відповідно врахували поправки часу, посиливши акценти на права людини. Навіть більше, пішли на такий відступ від марксизму, що проголосили права особи незалежно від її класової приналежності та класових інтересів. Значно розширено главу 9-ту — про політичні права і свободи. Я пропоную цю главу ще далі розширити і внести в неї пункт про відповідальність особи за співучасть у злочині групи чи партії, до якої вона належить. Суспільство не може функціонувати, коли за великі злочини проти людини і народу нема відповідальності.

Все, що робилося в СРСР, робилося «під мудрим керівництвом Комуністичної партії», за її ініціативою, під її контролем, за співучастю її членів.

Звичайно, були незгідні. Були такі, що морально відмежувалися. Були такі, що каялись. Але є такі, що не тільки не відмежовуються і не каються, а навпаки, заявляють себе спадкоємцями Комуністичної партії та її діянь. Ось чому так потрібне доповнення до 9-ї глави.

Хоча я не був людиною політики, але до Конституції СРСР в мене прокинувся інтерес, коли під час обшуків 1972 року вилучали Конституцію, щоб пошукати в ній підкреслень і, таким чином, вивчити нездоровий інтерес дисидента до права націй і до прав людини.

«Это ж на заграницу — не притворяйтесь, что вы этого не понимаете». «Намек понял», — відповідали у таких випадках «соціально близькі», напівблатні з неприхованою антирадянською усмішкою. Але політичні в'язні потребували права, що тримається не на інструкціях та натяках, а на законі. І писали заяви до прокуратури, посилаючись на закон так, начебто він справді існував і був обов'язковим до виконання.

Отже, підсумовуючи, скажемо: Конституція УРСР удосконаленню не підлягає. Вона несе на собі світло досконалих ідей партії, що виступала понад 70 років під псевдонімом «народ» або «совість народу», або й ще ширше — «розум, честь і совість епохи».

Отож слід доповнити проект комуністів нагадуванням про відповідальність за злочини, бо самі бачимо тепер, до чого призводить цілковита безвідповідальність перед народом.

Перекладати Конституцію УРСР на українську мову не потрібно, бо тепер нема потреби вдавати піклування про розвиток української мови і культури, а справжній комуніст мислить і говорить «общепонятно».

Єдине питання, яке можна поставити до Конституції УРСР, це питання про її доцільність. Бо дуже вже випирає «поправка»: туди повернули, звідки вийшли.

В усі періоди комуніст надавав перевагу класовому чуттю перед законом. Конституція йому ні до чого. А виховане за комуністичного режиму покоління не вірить в існування іншого права, крім права телефонного. Решті ж Конституція УРСР тим більше не потрібна.

Відомо, що дипломованого і навіть партійного правника Левка Лук'яненка було засуджено до страти тільки за спробу (зовсім нереальну!) використати конституційне право нації на самовизначення аж до відокремлення.

Судили його ті юристи або їх колеги, що, замість вибачення і каяття за своє беззаконня, тепер проштовхуються наверх зі своєю конституцією, яка абсолютно заперечує історичні традиції, символіку і навіть юридичний статус українського народу, натомість закріплює всі завоювання над ним.

Звичайно, карально-юридична машина тепер не та... Але чисто по-людськи ставлю здивоване запитання: скільки зневаги до людини і правди треба нести в собі, щоб зважитися ще раз повернути свої старі ігри?

Євген СВЕРСТЮК,
письменник, лауреат Державної премії імені Тараса Шевченка.

ВИХІД З ТУНЕЛЮ Є. ТРЕБА ВСТАНОВИТИ ПОКАЖЧИК

Невизначеність у типові суспільно-політичної формації зробила Україну державою тунельного лабиринту. В умовах сьогоднішніх негараздів важко шукати винних, нам не вистачає елементарної цивілізованості, і ми не можемо втішитися тим, що маємо те, що напрацювали.

Протягом кількох років незалежності «гідропоном» виростили до 20 відсотків нуворишів різного гатунку, і цей процес триває, бо походження первинного капіталу нікого не цікавить, а імітована боротьба силою, а не вмінням, не дає бажаних результатів. Подальше хаотичне просування в нікуди робить життя чесних трудівників нестерпним. У суспільстві переважають не лише матеріальне, а й духовне зубожіння і зневіра, гілки влади дедалі більше відриваються від простого народу, що, розв'язуючи проблеми самовиживання, часто попирає всілякі принципи, деформує свою совість, якою споконвіку пишалася наша нація.

Ми неспроможні утвердити принцип соціальної справедливості, бо не маємо юридичного забезпечення існування такого принципу. Щоб вибратися з цього тунельного лабиринту, вважаю, треба до проекту нової Конституції записати таке положення: «Україна — демократична, правова, соціально справедлива держава». А далі за текстом. Соціальна справедливість суспільства — це надія на майбутнє для всіх трудівників, це гарантія безпеки країни, яку всі ми хочемо бачити цивілізованою і процвітаючою.

Ілля КУРУЦ,
учитель фізики.

Закарпатська область.

І в науці потрібна нова політика

До проблеми реконструкції української науки

Необхідність побороти загальну виробничу та адміністративну кризу поставила ряд трудних питань щодо місця науки в нашій державі: науки як джерела освіти, культури, виробничої спроможності, енергетичного забезпечення, збереження природи, вдосконалення нації.

Результатом всеукраїнської наради з питань науки, яку було підготовлено і скликано на вимогу Президента України, мало би бути створення Редакційної ради чи Ради з питань науки при Президентові України. Ця рада має визначити конкретний, розкладений у часі план реконструкції української науки, що максимально сприяв би розвиткові Української держави.

У споконвічному процесі розвитку науки на землі триває постійне змагання дослідників, наукових шкіл, наукових організацій за повне розуміння процесів і явищ, за пріоритет відкриття, за досконалість технологій, за силу зброї, за стійкість держави. Тому завдання науки в Україні не є винятковим порівняно з аналогічними завданнями науки в Німеччині, Франції чи Англії. Розвиваючи науку як форму вдосконалення людства, ми мусимо все можливе, що з неї випливає, вкласти у вдосконалення життя в Україні. Авторитет української науки не може довго триматися на заклинаннях та запевненнях у її авторитетності, важливості та необхідності. Народ держави має переконатися в цьому на практиці свого буття. Саме такого переконання наукові організації країни не змогли здобути. Довго залишаючись на позиціях стороннього скептика щодо насущних потреб України, керівництво наукових організацій довело свої колективи до повного відриву як від неперебороного процесу становлення Української держави, так і до втрати зв'язків із виконавчими структурами держави, не надавши їм допомоги і не одержавши від них у зворотній прихильності.

В Україні багато науковців і наукових колективів. Нині вони здебільшого скидаються на частини корабля науки минулого СРСР, що розпався. Розкидані в морі українського сьогодення, вони борсаються в безпорадності, діючи кожен поодинці, намагаючись вижити.

Науку України потрібно тісно пов'язати перш за все з напрямами діяльності, які найбільш притаманні Україні і можуть швидко принести прибуток або є життєво необхідні для усіх. На мою думку, організація науки в Україні має зосередитися довкола шести основних напрямів виробничого, соціального й політичного життя, специфічних саме для України.

Це три напрями виробничої діяльності:

1. Сільське господарство — харчова промисловість — легка промисловість, основані на врожайних землях України.

2. Індустрія металів — машинобудування, основані на власних копалинах, потужній металургійній базі і величезному потенціалі спеціалістів.

3. Будівельна індустрія — хімія, основані на багатющих покладах гранітів, базальтів, каолінів, каолітів, глин тощо.

Незважаючи на відсталу технологію, одержану нами у спадок від СРСР, ці три напрями виробничої діяльності можуть стати прибутковими завдяки наявності у складі кожного з них основного елемента, який нам дістається задарма, а саме: врожайні поля та багаті копалини.

Далі в переліку стоять:

4. Енергетика.

5. Інформаційна система.

Це напрями життєзабезпечення українського суспільства та його відкритості і всередині держави, і для зовнішнього світу.

Зупиняючись на цих п'яти напрямах із шести названих, зауважимо, що до нашого завдання входила б реорганізація усіх науково-прикладних груп, лабораторій та інститутів в Україні з метою утворення повного науково-проектного супроводу виробничих процесів у цих спрямуваннях, так би мовити, від землі — до готової продукції. А може навіть — до отримання прибутку від реалізації готової продукції.

Для забезпечення цих галузей не буде забагато того наукового люду, що ми його маємо в Україні, і того, що ще прийде з університетів. Тут має працювати прикладна наука. Її діяльність координуватиме Державний комітет з питань науки, техніки та промислової політики. Інновації фінансуватимуться бюджетом Інноваційного фонду. У перехідний період причетні до цього наукові підрозділи можуть мати змішану форму фінансування: частково з бюджету, частково від виробництва. Згодом вони мають цілком перейти на власний заробіток.

Нарешті шостий — головний напрям:

6. Нація — держава — природа. Як прикладні елементи науки виступають гуманітарні й економічні її галузі. А конкретно одне з головних завдань науки у цьому, шостому, спрямуванні полягає в ефективному вихованні молодого покоління українців. І це одна з місій фундаментальної науки держави.

Фундаментальна наука — це сукупність найвищих логічних абстракцій явищ природи і суспільства, що постають в результаті логічного, фізичного чи соціального експерименту, і підтверджується ними. Разом з цим фундаментальна наука є найпотрібнішою прикладною галуззю у процесі становлення молодого покоління держави. Адже перше, що пізнає дитина і молодь, є логічна абстракція, бо живемо ми у світі образів. І найперше сприйняття нового образу постає саме завдяки фундаментальній науці.

В Україні сильні школи фундаментальних досліджень у галузі математики, фізики, астрономії, хімії, біології, геології, енергетики, механіки та ряду інших наук. Цей визначний державний скарб потрібно зберегти, розвивати і надати йому вільний доступ у наукові простори інших країн. Треба визначити головні осередки фундаментальних наук. Їх буде не так багато, і вони мають бути оточені матеріальним достатком. Пряме фінансування фундаментальних досліджень за конкурсами слід підтримувати й через фонд фундаментальних досліджень і його відділення у наукових центрах. Фонд фундаментальних досліджень має стати самостійною експертною організацією, інвестованою з бюджету держави, регіонів і окремих юридичних осіб, закордонних інвесторів.

Усі питання, пов'язані з перерозподілом наукових сил України за шістьма основними напрямами розвитку держави, і будуть, мабуть, одним із предметів уваги Ради з питань науки, створюваної при Президентові України. Наукова рада — не нова бюрократична верхівка, основна прерогатива якої полягала б у розподілі грошей. Це неприпустимо. Роль цієї організації має полягати передусім у тому, щоб з'єднати науку з виробництвом, освітою і суспільними процесами в Україні. Це важка, важлива, тривала і відповідальна робота для залучення усієї науки України до перспективи і програм розвитку держави.

Робота з реструктуризації науки потребує цілеспрямованості і державної відданості. На жаль, такої повної відданості досі не було, що і стало однією з причин падіння престижу, зокрема і академічної науки. В Україні нині можна говорити що завгодно і на кого завгодно. Але моральним і службовим обов'язком адміністративного керівника від директора інституту до Президії НАН України є відданість ідеї державності України. Якщо такої ідеї, по правді, в душі немає, керівник повинен просити про відставку і зайнятися науковою роботою за спеціальністю, комерцією чи працювати у відповідній сфері.

У структурі академії нам слід було б повернутися до основної ланки фінансування — наукового інституту. Інститути утворюють Президію у такій формі і в такому складі, які їм вигідні, та утримують її зі своїх бюджетів.

Велика армія українських вчених чекає на нову політику в галузі науки від Президента і від уряду України. Ми всі знаємо, що це непросто, проте нова політика і нові рішення — вкрай потрібні.

Ігор ЮХНОВСЬКИЙ,
народний депутат України.

Як К. Маркс завадив прийняти поправки до декрету «Про податок на добавлену вартість»

***ВЗЯВШИ** на озброєння української податкової системи такий популярний на Заході інструмент податкової політики, як податок на додану вартість (ПДВ), розробники декрету, на жаль, ампутували його найсуттєвішу частину, яка стосується механізму відшкодування суб'єктам підприємницької діяльності вхідного ПДВ. Це, власне, і перетворило прогресивний і нейтральний щодо виробника (на Заході) податок у зашморг на шиї українського товаровиробника . На користь ПДВ, у порівнянні з іншими податками на споживання (наприклад, податок з обороту, податок з роздрібного чи оптового продажу), говорить хоча б факт його стрімкого розповсюдження у світі. Тридцять років тому лише Франція та Фінляндія мали в своєму арсеналі податкової політики ПДВ. На сьогодні ж серед 24 країн, що входять до такої впливової міжнародної організації, як Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), лише Австралія та США ще не запровадили у себе ПДВ, а користуються іншими варіантами податків на споживання.*

За своєю природою, класичний ПДВ є чистим податком на споживання і жодного впливу на товаровиробника не чинить. Цей податок сповна сплачується кінцевими споживачами продукції (робіт, послуг), тобто громадянами, а підприємства лише несуть певні зобов'язання щодо його своєчасного нарахування та сплати до державного бюджету. Звісна річ, сказане вище не стосується ампутованого українського варіанта ПДВ, який не тільки відволікає величезні обігові кошти підприємств, але й перетворюється у значний інфляційний податок на виробника. Це призводить до цілком справедливого негативного ставлення виробничників до українського варіанта ПДВ. У сесійній залі Верховної Ради України це негативне ставлення набуває особливого відтінку. Не завдаючи собі клопоту розібратися, в чому причина негативного впливу ПДВ (і чи є цей податок, власне, ПДВ у його первісному розумінні), більшість депутатів намагаються «порятувати» свою рідну галузь чи сферу діяльності від цього податку шляхом звільнення від ПДВ. Хоча саме це, як правило, завдає ще більшої шкоди звільненій галузі, бо позбавляє її можливості відшкодувати сплачений вхідний ПДВ.

З метою позбавлення українського варіанта ПДВ його найсуттєвішої вади та не бажаючи знову «дражнити гусей» обговоренням пільг, Комісія з питань фінансів і банківської діяльності подала на розгляд Верховної Ради України законопроект про внесення змін та доповнень до Декрету Кабінету міністрів України «Про податок на добавлену вартість» щодо відшкодування суб'єктам підприємництва вхідного ПДВ. За цих умов ставилася єдина мета — зняти зашморг ПДВ з шиї виробника, не знімаючи й не додаючи пільг. І лише після того, як всі побачать, що ПДВ за своєю природою не є поганий податок (якщо податки взагалі можуть бути «не поганими» з точки зору платника), планувалося привести у відповідність із світовою практикою інші статті.

Законопроект без особливих проблем було прийнято у першому читанні і перед другим читанням ніщо не віщувало бурі. За винятком одного депутата і однієї комісії, ніхто не подав свої поправки до другого читання. Здавалося, що без особливих проблем шляхом формального голосування Верховна Рада України позбавить виробника жаху мати справу з перекрученим ПДВ. Це мусило статися, хоч і з запізненням на 4 роки. Але не так сталося, як гадалося. Коли проходила процедура другого читання (згідно з Регламентом Верховної Ради України перед голосуванням чергової статті надається слово лише депутатам, які вносили письмові поправки до цієї статті), головуючий О. Мороз все ж надав слово депутату, котрий поправки не вносив. Депутат, не розібравшись, що під час розгляду законопроектів про зміни і доповнення до чинних законів у правій колонці порівняльної таблиці подаються лише статті, які зазнали змін, а статті, до яких зміни не внесено, залишаються у лівій колонці, почав досить збуджено вимагати повернення пільг для своєї рідної галузі. Незважаючи на те, що пільгу ніхто не чіпав і вона залишилася в тексті чинного Декрету (ст. 5, п.1, підпункт 3), у бій за «втрачену» пільгу кинулись ще декілька представників цієї галузі із закликами голосувати проти «поганого» законопроекту. Так і не розібравшись у суті справи, вони схилили й інших пільгоборців голосувати проти закону, який ніякого стосунку до пільг не мав.

Та остаточно визначив долю законопроекту Карл Маркс, поплутавши одного депутата. Згадавши, що Маркс щось там говорив про додаткову вартість, той ототожнив її з доданою вартістю і став вимагати, щоб до бази оподаткування не включати мито і акцизи, бо їх ніхто не створював. До дискусії (не передбаченої Регламентом) приєдналася депутат, котра наголосила на небажаності подвійного оподаткування (нарахування податку на податок). Податкова теорія і справді висуває такий постулат, але не як священну корову, а як принцип, якого бажано дотримуватися там, де це доцільно і виправдано з точки зору іншого принципу — адміністративної простоти. А мито, акцизи та інші податки і збори, що включаються у ціну, входять до бази податку на додану вартість в усьому світі не тому, що винахідники ПДВ, на щастя, вчилися не за Марксом, а тому, що так зручніше використовувати метод рахунків-фактур для його обчислення підприємцями, звіряння та пошуку «фактурного сліду» податковою поліцією. Це включення зовсім не заважає законодавцям, приймаючи рішення про ставки акцизів та мит, враховувати, що вони будуть збільшені ще на ПДВ.

Наслідок бурхливих дебатів сумний — законопроект завалено, підприємства потерпають від відволікання обігових коштів та сплати інфляційної складової українського варіанта ПДВ.

Хотіли як краще, а вийшло як завжди...

Євген ЖОВТЯК,
народний депутат України.

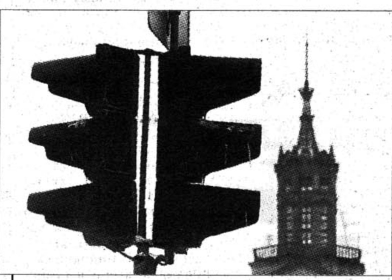

Наше краще, але впроваджується повільно

***С**ВІТЛОФОРИ, світлофори... Сьогодні про них навіть співають пісень відомі естрадні виконавці. Без цих важливих технічних засобів важко уявити сучасну організацію дорожнього руху. Про деякі проблеми, що виникають навколо цих важливих помічників Державтоінспекції, йдеться у розмові нашого кореспондента з начальником відділу організації дорожнього руху УДАІ МВС України полковником міліції Миколою ГРИНЮКОМ.*

— Нині в Україні сигналам світлофорів підкоряються водії і пішоходи більш як на 5 тисячах перехресть. У столиці нашої держави та на головних магістралях Вінниці, Донецька, Дніпропетровська, Житомира, Запоріжжя, Луганська, Маріуполя, Одеси, Харкова і Черкас налагоджено світлофорне регулювання за принципом «Зелена хвиля». За такої організації дорожнього руху значно зменшується можливість виникнення аварій, знижується рівень шуму, скорочуються викиди в атмосферу токсичних речовин із автомобільних двигунів. Отож, позитивних характеристик на користь технічних помічників Державтоінспекції більш ніж досить.

Водночас світлофорне господарство вимагає підвищеної уваги до себе, постійного технічного удосконалення. Прикро про це говорити, але щодо цього ми серйозно відстаємо від зарубіжних країн. Поміркуйте самі, нині в Україні майже 90 відсотків регульованих перехресть обладнано примітивною за своїми технічними можливостями апаратурою. Саме на них концентрується скоєння дорожньо-транспортних пригод. Через різні несправності роботу більшості світлофорів, особливо у нічний час, не можна перевести у так званий режим миготіння жовтого сигналу.

— Миколо Васильовичу, раніше розробкою подібної апаратури займалися спеціалісти з Росії, звідти вона й надходила в Україну. Як бачимо, нині такі зв'язки розпалися...

— Справді, це так. Але ми не сиділи, склавши руки. До розробки вітчизняної апаратури світлофорного регулювання взялися науковці та конструктори зі Львова, Одеси, Києва, Запоріжжя, Луганська, Харкова та інших наукових закладів України. Робота пожвавилася й планово фінансується з державного бюджету після прийняття Закону «Про дорожній рух», і особливо після виходу у світ відомого Указу Президента України «Про посилення боротьби зі злочинністю». На початку 1995 року міжвідомча комісія за участі столичних науковців з Транспортного університету та Державного технічного університету будівництва і архітектури затвердила дослідний зразок дорожнього контролера і визнала його універсальним. Після успішних натурних випробувань цей апарат узяла у масове виробництво Київська акціонерна компанія «Росток». Спеціалісти відзначають, що вітчизняний контролер не тільки не поступається зарубіжним аналогам, а навіть де в чому перевершує їх. Зокрема, подібну апаратуру відомої у світі австрійської фірми «Гесік». Більше того, наші вітчизняні прилади керування дорожнім рухом у 3 — 4 рази дешевші зарубіжних і не потребують надто дорогих телефонних кабелів зв'язку. Такий зв'язок з центральним диспетчерським пунктом здійснюється за допомогою радіохвиль. За цих умов доречно відзначити: компанія «Росток» має такі виробничі потужності, що у змозі забезпечити сучасною апаратурою регулювання дорожнього руху не тільки вітчизняних користувачів, а й країни ближнього зарубіжжя. Доречно зазначити, що витрати на експлуатацію світлофорних об'єктів тільки на одному перехресті не перевищують в Україні 100 мільйонів карбованців на рік. Отож, щодо місцевого бюджету така сума боляче не б'є.

— Тоді у чому ж, так би мовити, заковика?

— Парадокс у тім, що надто повільно ведеться впровадження цієї апаратури на практиці. А це, в свою чергу, негативно позначається на стані безпеки дорожнього руху, як у цілому в Україні, так і в окремих регіонах. Взяти хоча б Суми. У місті близько ста так званих місць концентрації дорожньо-транспортних пригод. Починаючи з кінця 1994 року, спеціалісти з Києва, Полтави, Харкова та Чернігова спільно з представниками дорожньо-комунальних і транспортних організацій цього обласного центру провели обстеження та розробили практичні рекомендації щодо поліпшення стану безпеки на вулицях. Голова міськвиконкому Олександр Андронов подякував за надану допомогу і клятвено пообіцяв від «а» до «я» виконати запропоновані заходи. Але авторитетним словам керівника, з'ясувалося, гріш ціна у базарний день, бо віз і нині там. Із запланованих вдосконалень з організації дорожнього руху навіть у центрі міста нічого не змінилося. Тому й змушені, щоб не сидіти без зарплати, працівники міського спеціалізованого монтажно-експлуатаційного підрозділу шукати роботу на стороні: фарбують корівники у приміських колективних сільськогосподарських підприємствах, збирають штрафи з водіїв за неправильне паркування автотранспорту на вулицях обласного центру.

Прикро, що нехтують життям і здоров'ям учасників дорожнього руху керівники місцевої державної виконавчої влади Миколаєва, Львова, Харкова, Тернополя, Сімферополя. Тут і не думають замінювати морально та фізично застарілу апаратуру регулювання на сучасні прилади. Через брак необхідної дорожньої інформації та відповідних покажчиків різко висловлюються на адресу місцевої влади водії, особливо іногородні. Вони частенько блукають у пошуках дороги вулицями згаданих обласних центрів, оскільки на вулицях, зважте, часом немає покажчиків з їхніми назвами.

— Миколо Васильовичу, невже скрізь ось так, безвідповідально, представники місцевої державної виконавчої влади ставляться до вдосконалення організації дорожнього руху, як того вимагає діюче законодавство?

— На щастя, ні. Наприклад, у Полтаві ці питання та їхнє практичне вирішення регулярно вносяться на засідання міськвиконкому. Торік на його замовлення було розроблено проектну документацію щодо вдосконалення організації дорожнього руху на вулицях міста, зокрема на тих, де концентрувалися автоаварії. Вже нинішнього року полтавчани придбали необхідну кількість сучасної апаратури регулювання руху. Відтепер магістральні вулиці стануть не лише значно безпечнішими для водіїв і пішоходів, а й екологічно чистішими.

Розумінням та діловим розв'язанням багатьох проблем безпеки руху відзначаються керівники державної виконавчої влади Одеси, Херсона, Житомира, Луганська, Черкас, Чернівців. Тут, як того вимагає Закон України «Про дорожній рух», фінансування заходів щодо вдосконалення вулично-шляхової мережі передбачається у планах соціально-економічного розвитку. Широко використовуються позабюджетний та інші фонди. А відтак не забарилися практичні результати та вдячність учасників дорожнього руху.

Розмову вів Віктор КОРНІЮК.

Торгівля

Точність — ввічливість продавців

У Дніпропетровську за ініціативою міськвиконкому відбувся масовий рейд-перевірка торгових точок. Податкова інспекція в 29-ти випадках виявила відсутність сертифікатів на право торгівлі спиртними напоями, в 25-ти — тютюновими виробами. Зафіксовано 200 випадків торгівлі цигарками без акцизних марок.

Скрізь продавали «ліву», сумнівної якості горілку. Так, в наметі фірми «Діма-баскет» було знято з реалізації 30 пляшок спиртного — на їх етикетках не було вказано завода-виробника.

В результаті перевірки за продаж товару без цінників і використання неопломбованих вагів притягнуто до адміністративної відповідальності директора АКП «Веснянка».

До речі, розбалансовані ваги, просвердлені та обтяжені «умілими руками» гирі сьогодні не рідкість. Часто винахідливі продавці використовують пакети з розфасованою крупою (не сумнівайтесь, менш як кілограм). Так що міській координаційній раді з боротьби зі злочинністю роботи не займати — її учасники вирішили проводити такі акції регулярно.

Фото Анатолія КРАСНОЖОНА (Укрінформ).

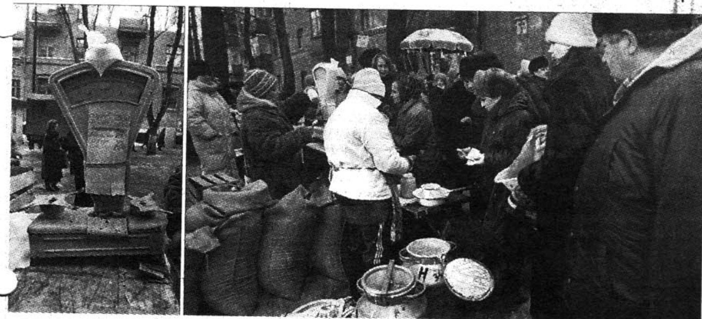

Базарний день 10.03	Ціни на основні продукти харчування на ринках України							
	Яловичина	Свинина	Сало	Яйця (десяток)	Олія	Сметана	Сир жирний	Картопля
Кіровоград	300-350	500-550	300	200	150	400	180	90
Київ, Лук'янівський ринок	550-600	550-600	300	180-220	200	350	300-350	120

Транспорт

Грошей бракує — от вам мінус, штрафують зайця — це вже плюс

Велелюдні (особливо в години пік) натовпи на зупинках транспорту в Сумах — звичайне явище. Пасажири обурюються, пишуть скарги в різні інстанції, проте міська влада з огляду на брак коштів не обіцяє близьким часом розв'язати проблему.

Для нормального обслуговування городян на лінії щодня має курсувати 110 тролейбусів і 80 автобусів. На балансі тролейбусного управління та автотранспортного підприємства № 15928 машин навіть більше, ніж потрібно, але здебільшого вони або вже відслужили відведений строк, або наближаються до критичного віку. Тому на 33 міських маршрутах працює десь половина наявної техніки. За останні чотири роки придбано 15 тролейбусів, але списали 47. Не кращі справи і з автобусами. Галузь занепадає, колективи по кілька місяців сидять без зарплати. Міська казна неспроможна відшкодувати витрати на утримання транспорту: торік борг обом підприємствам перевищив 100 млрд. крб.

Громадський транспорт, як відомо, скрізь існує завдяки дотаціям, і зробити його самоокупним практично неможливо. Реально лише зменшити залежність від бюджету за рахунок власних доходів, тобто виручки за квитки. І тут є чимало резервів. Як тільки повернули на робочі місця в салонах контролерів, надходження готівки до кас транспортних підприємств збільшилися в кілька разів. Випадалося й залучення до контрольної роботи на лініях співробітників приватного детективного агентства «Беркут». Лише у січні кремезні хлопці виявили десятки безбілетників, яких оштрафували на 40 млн. крб., вилучили чимало підроблених проїзних квитків і фальшивих посвідчень.

— Та попри всі ці заходи, боротьба із «зайцями» поки що не дає бажаних результатів, — каже начальник управління міського господарства Геннадій Михайленко. — За нашими підрахунками лише кожний п'ятий пасажир оплачує свій проїзд. Більшість катається «на дурничку». А сотні й тисячі чиновників різних служб та відомств роблять це цілком законно, пред'являючи контролерам різноманітні посвідчення про право пільгового проїзду. За теперішніх економічних умов таке марнотратство неприпустиме, і ми ставимо перед міськрадою питання про обмеження до мінімуму пільгового контингенту громадян. Розраховуємо й на те, що частину фінансового тягаря транспортної служби візьмуть на себе великі підприємства обласного центру. З ними є попередня домовленість про цільове надання коштів на доставляння до місця роботи їхніх працівників. Активно використовуємо відомчі автобуси, дедалі більше з'являється приватних маршрутних таксі.

... І ще раз про «зайців». Їдучи шостим маршрутом автобуса, я став свідком такої сцени. Молодий хлопець попросив передати водієві гроші на квитка. «Іч, який свідомий», — пхикнула розфарбована молодиця. «А він мільйонер», — зміряв юнака презирливим поглядом її сусід. Доки вручили хлопцю квитка, довелося йому вислухати чимало їдких реплік на свою адресу. На жаль, це сьогодні типова реакція на нормальну поведінку порядних пасажирів. Напевно, в масовій свідомості справді стався якийсь аномальний зсув...

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Сумська область.

Соцопитування

Чому люди не літають? Тому, що не працюють

Чому люди не літають? — запитувала чехівська героїня. Сучасна пострадянська молодь шукає відповіді на більш прагматичне запитання: чому люди збагачуються? Як стверджують соціологи центру «Демократичні ініціативи», основний чинник збагачення українські школярі вбачають у ризику та впровадженні нових методів роботи. Суттєвим джерелом фінансового успіху підлітки назвали несправедливу економічну систему (щодо цього з ними солідарні ровесники з 22-х країн Європи, а також Туреччини та Палестини). Успадковані гроші посідають третє місце в ієрархії чинників, власна «важка праця» — четверте. Найменше вірять молоді українці в досягнення успіху завдяки власній егоїстичності та аморальності, а також пестощам фортуни.

Цікаво, що «важку працю» в найбагатших розвинених країнах Заходу вважають одним із найістотніших чинників збагачення, а в державах з перехідною економікою — марним витрачанням сил.

У Донецьку відкривається Інститут здоров'я

У Донецьку за рішенням Кабінету міністрів України відкривається новий вищий учбовий заклад — державний інститут здоров'я, фізичного виховання та спорту.

Як повідомили в прес-службі уряду, новий вуз готуватиме тренерів, викладачів фізичного виховання, фахівців реабілітації, спортивних психологів і менеджерів.

Інтерфакс-Україна

Інвалідні коляски від «Друкмашу»

АТ «Друкмаш» — відомий виробник друкарських машинок «Ятрань» — має намір налагодити випуск механічних інвалідних візків.

У березні підприємство виготовить перші дослідні зразки. За основу взято російську модель, яку виготовляють за ліцензією однієї з німецьких фірм.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Медицина

А ХТО ДОГЛЯДАТИМЕ?

Як справедливо зазначив один сучасник, лікувати у нас на батьківщині вміють, а от доглядати ще не навчились. Ось картинка з життя пересічного реанімаційного відділення — пацієнт, що переніс складну порожнинну операцію, замість внутрішньосудинного білкового живлення отримує через зонд дитячу молочну суміш. Молоко в даному разі не тільки не сприяє видужанню — воно здатне вбити людину. А в арсеналі лікаря із інфузійних засобів є хіба що глюкоза, яка постачає організму енергетику, проте не сприяє загоєнню, будівництву нових клітин.

Колись виробництво гостродефіцитних препаратів на основі амінокислот, зокрема — для інфузійного (внутрішньосудинного) живлення організму передбачала спеціальна союзна програма, потім Укрмедбіопром зробив спробу реанімувати її власними силами (згідно з 573-ю постановою Кабінету міністрів України).

На виконання цих грандіозних планів Державний експериментальний завод медичних препаратів (ДЕЗМП) інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України у співробітництві з харківським Державним центром лікарських засобів (ДЦЛЗ) розробив препарат «Ацелізин» (розчинна форма аспірину для ін'єкцій) та налагодив його випуск. Затим обидва колективи розпочали розробку 8-ми нових препаратів, що поєднували рослинні компоненти і модифіковані амінокислоти — для живлення і детоксикації організму. Тепер державне фінансування таких робіт припинено, і госпрозрахункове підприємство змушене від них відмовитись.

Але ж Україна отримала у спадок відмінну базу для виробництва таких препаратів — Трипільський біохімзавод і ДЕЗМП! До речі про останній. У Радянському Союзі тільки тут, в колишньому промисловому цеху амінокислот Київського м'ясокомбінату випускали низку високочистих амінокислот, придатних для внутрішньосудинного живлення і діагностики інфекційних захворювань.

Після розвалу Союзу завод опинився на грані зупинки, але науковий і виробничий потенціал тут дивом зберегли — багато в чому завдяки винахідливості генерального директора Олександра Ткачука. Зараз фінансовий стан підприємства складніший — іде перепрофілювання, проте завод опанував випуск більш як 20 лікарських засобів.

ДЕЗМП — перший і єдиний в Україні виробник сухих поживних середовищ для діагностики інфекційних захворювань, без яких не може обійтися жодна санепідемстанція. Але замість того, щоб підтримувати вітчизняного виробника, Укрвакцина продовжує закуповувати такі ж поживні середовища в Росії.

— Можливо, наша продукція дещо вища за ціною, але з часом, зіп'явшись на ноги, ми зможемо її знизити, — переконує директор дослідного виробництва КЕЗМП Іван Никифорук. — Наші поживні середовища не поступаються за якістю французьким або американським, але ті дорожчі вдвічі! З приходом весни в південних областях України виникне складна епідеміологічна ситуація, і потрібність у такій продукції збільшиться. Спектр застосування наших середовищ широкий — від контролю якості продуктів харчування і питної води, діагностики інфекційних захворювань і до контролю стерильності медпрепаратів. Поки що ми виробляємо середовища на основі російської технічної документації, тимчасово визнаної в Україні, але нам потрібно віднайти із власних коштів 300—350 мільйонів карбованців, щоб провести повторну експертизу кожного препарату і переоформити документи в Україні. Враховуючи, що в 1996 році нам необхідно провести через «дантові кола» 10 — 15 середовищ, витрати виллються в 3—5 млрд. карбованців!

Як вижити підприємству у такій ситуації? Фармацевти сподіваються на допомогу іноземних інвесторів — вже розробляють спільні проекти з низкою західних фірм. Але хочеться, щоб і рідна держава, якщо не допомагала, то принаймні не заважала б виробникові — не давила непомірними податками, не створювала перешкод інвесторам.

Ганна РОМАНЦОВА.

Ой ти чаєчко-чайко...

Почався рік чайки. Про це оголосила Рада Українського товариства охорони птахів. Орнітологи прагнуть привернути увагу не до всього чималого сімейства чаїних, а до чайки звичайної — чибіса. Цей дуже цікавий голосистий птах недаремно посідає помітне місце у вітчизняному фольклорі.

За повідомленням президента названого товариства, відомого орнітолога Тетяни Ардамацької, програмою цієї організації передбачено налагодити спостереження за місцями гніздування чайки, з'ясувати її поширення у різних регіонах України, що допоможе визначити заходи для збереження цінного виду пернатих.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсонська область.

Михайло Васильович АНДРІЄНКО

Аграрна наука зазнала тяжкої втрати. 6 березня цього року на 62-му році життя раптово помер відомий учений у галузі плодово-ягідного садівництва, член-кореспондент Української академії аграрних наук, професор, лауреат Державної премії України та премії ім. Л.П. Симиренка Михайло Васильович Андрієнко.

М.В. Андрієнко народився в селянській родині в с. Данилки Немирівського району Вінницької області. Після закінчення в 1962 році Уманського сільськогосподарського інституту працював керуючим відділення, головним агрономом, директором учбового господарства Уманського сільськогосподарського інституту. З 1963 року по 1968 рік він — директор елітно-насінневого радгоспу Черкаської державної сільськогосподарської дослідної станції. Починаючи з 1969 року, працює на різних керівних посадах у системі плодорозсадницького об'єднання. З 1979 року — заступник генерального директора науково-виробничого плодорозсадницького об'єднання «Сад-еліта», а з 1986 року працює на посаді директора Інституту садівництва — генерального директора науково-виробничого об'єднання «Сад- еліта».

Його науково-виробнича діяльність пов'язана з розробкою технологій вирощування плодово-ягідних культур. Він опублікував майже 140 наукових праць, монографії і п'ять підручників, створив наукову школу.

Усі ми, хто пліч-о-пліч працював з Михайлом Васильовичем, назавжди збережемо у пам'яті його людяність, чуйність до колег по роботі, високий професіоналізм і відданість доученій справі.

Щиро співчуваємо його родині та близьким.

Ткаченко О.М., Саблук П.Т., Гайдуцький П.І., Сінько В.Д., Даниленко А.С., Созінов О.О., Гончарук В.Я., Бусол В.О., Зубець М.В., Круть В.М., Ситник В.П., Мельничук Д.О., Лісовий М.П., Сайко В.Ф., Кондратенко П.В., Каленич Ф.Е., Хоменко І.І., Нестеренко М.Т.

Пам'яті товариша

9 березня ц.р. раптово помер Олег Білик — комерційний директор ТВО «Громада» Національної телекомпанії України. Цієї весни йому виповнилось би 37 років. Олег був колегою й добрим другом багатьох з нас. Він починав в обласній «Молодій гвардії», був одним з останніх (і наймолодших) — хто редагував газету, вже легендарну, газету. Працював у «Вечірці», «Ліберальній газеті», «РіО». До «Молодої гвардії» прийшов у шинелі офіцера-танкіста, просто з армії, як додому, і щось неприкаянно-солдатське залишалося в ньому до самого кінця — трагічного, несподіваного й самотнього. Висловлюємо співчуття рідним і близьким Олега.

Журналісти «Голосу України».

Ярмарки

«Міст» до «Дому твоєї мрії»

МІЖНАРОДНИЙ ярмарок «Міст-96», що проходив у Луцьку, зібрав під своє торгове крило 45 фірм з України, Угорщини, Польщі, Росії. Промовиста назва «Дім твоєї мрії» відповідала змістові великої торгової імпрези, яку вже третій сезон розпочало спільне українсько-польське підприємство «Едам-Світ».

Про популярність ярмарку свідчить хоча б такий факт: за три дні роботи його відвідали майже 30 тисяч чоловік. А подивитися, прицінитися, подивуватися тут було на що. Угорські фірми привезли до Луцька алюмінієві радіатори з високоякісною обробкою, трубопроводні системи з червоної міді, настінні газові водонагрівачі, газові лічильники, ізоляційні матеріали. Поляки дивували волинян новими системами центрального опалення, теплозбережною ізоляцією, оздоблювальними матеріалами. А відвідувачі, що готувалися до спорудження власного котеджу, мали можливість ознайомитися з найновішими технологіями в житловому будівництві. Які сьогодні в моді вікна й двері, сантехнічні вироби, підвісні стелі, килимові покриття, шпалери, лінолеум?.. Для цілковитого комфорту в квартирі, особливо на кухні, потрібен гарний посуд. Адже на наше здоров'я впливають не тільки харчі, а й посуд. Тож представники швейцарської фірми «Цептер» пропонували сковорідки й каструлі, приготування страв в яких відбувається без руйнації вітамінів.

За словами директора підприємства «Едам-Світ» Олексія Левченка, цього разу до ярмарку виявили великий інтерес українські фірми. Підвищена увага — до шпалер Корюківської фабрики, посуду Полонського фарфорового заводу, килимових покриттів з Калуша. А перед входом до ярмарку увагу відвідувачів привертав всюдихід «Волинянка». Воно й недивно, йде весна, а машина зручна і вигідна для поїздок в село, на дачу.

Не так давно місцева влада скептично ставилася до торгових імпрез, започаткованих приватним підприємством. Але час змінив таку думку. Луцький «Міст» виявився міцним мостом довіри.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

На знімку (зліва направо): голова держадміністрації Волинської області Борис Климчук, його заступник Андрій Чумаченко, організатор виставки з угорської сторони Дьюла Сюч і директор СП «Едам-Світ» Олексій Левченко відкривають "Дім твоєї мрії».

Двері в європейський ринок — у Тернополі

ТЕРНОПІЛЬСЬКІ обласна адміністрація, міськвиконком та ліга підприємців краю на чолі з президентом ліги Ярославом Джорджиком наважилися зробити виклик Заходові і запровадити в Тернополі постійні міжнародні виставки з участю країн СНД, Балтії, Східної Європи, Туреччини. Про свою готовність стати постійними учасниками виставки заявили й ділові кола Німеччини.

Вже 20—23 березня у палаці культури «Березіль» відбудеться перша виставка-ярмарок «Терноконтракт-96», де можна буде укласти угоди на реалізацію чи придбання товарів народного споживання, промислового призначення, передових технологій для різних галузей виробництва.

Протягом року відбудеться ціла низка інших виставок-ярмарків. Так, 22—25 травня «Здоров'я-96» пропонуватиме медпрепарати, медтехніку, спортивно-туристське спорядження; 19—22 червня «Агротех-96» виставлятиме сільськогосподарську техніку, устаткування, технології для переробних галузей, продтовари; 18—21 вересня «ІКО-96» запропонує оргтехніку, комп'ютери, інформаційні системи бізнесу; 23—26 листопада «Дім-96» збере все найкраще для облаштування квартир, офісів, а 5—8 грудня «Миколай-96» проведе передріздвяний розпродаж різноманітних подарунків, прикрас, іграшок тощо.

Підприємці всіх форм власності України, що досі ще не знайшли свого шляху до європейського ринку, зможуть його відкрити в Тернополі.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Тернопіль.

Це ярмарку барви...

Ділове економічне партнерство між полтавцями і туляками, започатковане минулого літа на міжнародному Сорочинському ярмарку, знайшло продовження і на зимовому Сорочинському, який відбувся у Полтаві. Гостей з Росії цікавить насамперед продукція сільського господарства, і тому надійним партнером стане місцева щойно створена сільськогосподарська біржа та Торговий селянський дім. А північний сусід зацікавлює нас поставками мінеральних добрив, продукції машинобудування, легкої промисловості. Сторони вирішили не обмежувати надалі стосунки самими бартерними обмінами, а й домовилися про створення спільних підприємств, насамперед переробної промисловості.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Пригоди

Не жартуйте зі скаженим лисом

У Чернівцях виникла загроза масового поширення сказу. Сталося це через необачність одного місцевого мисливця, який впіймав капканом лисицю. Коли виймав звіра з металевих лабет, той устиг вгризтися гострими зубами чоловікові в руку. Та мисливець не зважив на це. Рудохвосту полонянку він забрав додому й замкнув у клітці на горищі, сподіваючись використовувати її у дресируванні мисливських собак.

Однак лисиця здохла. З неї здерли шкуру, а тушку викинули на смітник. Голову мисливець про всяк випадок показав лікарям санепідемстанції, які встановили: тварина була хвора на сказ. Почали терміново вживати заходів, щоб не допустити поширення небезпечної недуги. Обстежили десятки людей, які мешкали по сусідству з горе-мисливцем.

У мікрорайоні почали масово відловлювати бродячих собак та котів. Адже декотрі з них стали носіями сказу, бо поласували м'ясом рудохвостої.

Самого мисливця дивом вдалося врятувати від смерті.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

Вінчання через 50 років

Досить незвичайна подія відбулася у селі Денисовому Козівського району на Тернопільщині. Мелодійний передзвін церковних дзвонів храму святого Миколая сповістив про початок урочистої церемонії вінчання подружжя Софії та Петра Пуцаків. Сюди, на землю своїх предків, вони приїхали зі Сполучених Штатів Америки, щоб через п'ятдесят років подружнього життя стати на весільний рушник, витканий панею Софією ще у перший повоєнний рік.

Укрінформ.

Спорт

На аренах країни та світу

Гандбол. Відбірковий матч чемпіонату Європи. Жінки. Україна — Польща — 18:15.

Хокей. Чемпіонат МХЛ. Група В. Сокіл (Київ) — Булат (Караганда) — 3:2, Сокіл — Торпедо (Усть- Каменогорськ) — 4:4.

Футбол. Ліга чемпіонів. 1/4 фіналу. Легія (Польща) — Панатінаїкос (Греція). 0:0. Нант (Франція) — Спартак (Росія, Москва). 2:0. 1:0 Н'Доран, 28, 2:0 Оудек, 68. Реал (Іспанія, Мадрид) — Ювентус (Італія). 1:0. Рауль, 21. Боруссія (Німеччина, Дортмунд) — Аякс (Нідерланди). 0:2. 0:1 Девідс, 8, 0:2 Клюверт, 83.

Кубок кубків. 1/4 фіналу. Динамо (Росія, Москва) — Рапід (Австрія, Відень) — 0:1, Парма (Італія) — ПСЖ (Франція) — 1:0, Депортіво (Іспанія) — Сарагоса (Іспанія) — 1:0, Боруссія (Німеччина, Менхенгладбах) — Фейєноорд (Нідерланди) — 2:2.

Кубок України. 1/8 фіналу. Нива (Тернопіль) — Волинь. 3:1. 6200. 1:0 Прохоренко, 24, 1:1 Мозолюк, 38, 2:1 Богорада, 44, 3:1 Шишченко, 75. **Нива (Вінниця) — Галичина. 2:0.** 4000. 1:0 Червоний, 30, 2:0 Матвійченко, 39. **Дніпро (Дніпропетровськ) — Карпати (Львів). 4:1.** 4000. 1:0 Євтушок, 11, 1:1 Вовчук, 53, 2:1 Скрипник, 54, 3:1 Паляниця, 71, 4:1 Мізін, 88. **Шахтар (Донецьк) — Динамо-2 (Київ). 2:0.** 1000. 1:0 Кривенцов, 95, 2:0 Петров, 116. На 98-й хв. Кривенцов не реалізував пенальті. **Динамо (Київ) — Зірка-НІБАС. 2:0.** 1500. 1:0 Шкапенко, 21, 2:0 Леоненко, 90. **Таврія — Явір. 2:0.** 350. 1:0 Опарін, 21, 2:0 Антюхін, 28. **Кремінь — Металург (Нікополь). 1:0.** 7000. Новиков, 52. **Металург (Запоріжжя) — Торпедо (Запоріжжя). 2:0.** 5000. 1:0 Деревинський, 102, з пенальті, 2:0 Богатир, 117.

Отже, 2 квітня в 1/4 фіналу зустрінуться: Нива Тр — Нива Вц, Дніпро — Шахтар, Таврія — Динамо К, Кремінь — Металург З. А які команди будуть господарями поля, визначить жеребкування (15 березня).

Вівторок, 12 березня

Перша програма УТ

6.00 Анонс-кліп.
6.05 Світ за вчора.
6.15 Агромагазин.
6.25 Анонс-сенс.
6.45 Доброго ранку, Україно.
7.45 Гімнастика.
7.55 Експрес-інформ.
8.10 Студія «1 плюс 1». Телесеріал «Династія».
9.10 Україна сьогодні.
9.40 Доброго вам здоров'я.
10.00 Студія «1 плюс 1». До 70-річчя А.Вайди. Худ. фільм «Полювання на мух».
12.00 УТН.
12.10 Полудень.
12.55 Світ театру.
13.40 Богема.
13.45 Закон є закон.
14.40-15.40 Національна Академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все-всім».
16.00 УТН.
16.10 Наш час.
16.15 Мультфільм «Літаючий будинок».
16.45 Сьогодення заводу.
17.00 I Український фестиваль блюзу «Друге дихання».
17.40 Закон є закон.
17.45 «Глухів». Док. фільм.
18.15 Юнацьке ток-шоу «Вибрики».
18.45 Фінансовий огляд.
00 УТН.
15 «Право». Тележурнал.
19.45 Студія «1 плюс 1». Телесеріал «Династія».
20.45 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.45 Студія «1 плюс 1». Дж.Лоллобриджида у фільмі «Імперська Венера».
0.15 УТН.
0.25 Телегра «Програма передач на завтра».
0.35 Наш час.
0.40 Колискова для дорослих.
0.45 Нічний канал. Таврійські ігри.

ГРТ

5.00 Телеранок.
8.00 Новини.
8.15 «Секрет тропіканки». Серіал.
17.00 Новини.
17.20 «Секрет тропіканки». Серіал.
18.10 Година пік.
18.35 За київським часом.
5 Тема.
45 Вечірня казка.
20.00 Час.
20.30 Операція.
20.50 Л. Харитонов у фільмі «Вулиця повна несподіванок».
22.05 Москва—Кремль.
22.20 Прес-клуб.
23.35 Новини.

Друга програма УТ

0 Програма передач.
5 Вікна. Новини.
8.20 Шоу самотнього холостяка.
8.40 Худ.телесеріал «Бунтівний духом». 6 серія.
9.30 Прогноз погоди.
9.35 Свічадо.
10.05 Запитуйте — відповідаємо.
10.20 Худ.телефільм «Санта-Барбара».
11.20 Всяка всячина.
11.35 Телеанонс.
11.40 Шкільний екран. Українська література. 9 кл. Т.Шевченко у Петербурзі.
12.10 Мультсеріал для дітей «Кенді».
12.35 Худ.телефільм «Червоне і чорне». 4 серія.
13.40 Мультфільм «Хто розповість небувальщину».
13.50 Вікна. Новини.
14.00 Худ.телефільм «Вогняні барабани». 1 серія.
14.50 Кордон.
Телеанонс.
Всеперемагаючий голос віруючого.
17.00 Програма передач.
17.05 Освітній канал для школярів. Українська література. «Крізь січні — в теплі квітні». Поезія О.Теліги. На всі руки майстер. Ксилографія.
17.45 Кіножурнал для дітей «Пляма». Випуск 1.
17.55 Телеанонс.
18.00 СІТ. Новини.
18.15 У ритмах болеро.
18.25 Прогноз погоди.
18.30 СНН. Новини.
19.00 СІТ. Спорт у світі.
19.05 Концерт естрадної музики.
19.20 Худ. телефільм «Санта-Барбара».
20.20 Кажуть...
20.30 Вікна. Новини.
20.50 Добрий вечір. Свіжий погляд на історію. Про кіно.
21.40 Б.Лятошинський. Неформальні нотатки до ювілею.
22.25 Телеанонс.
22.30 Вікна. Новини.
22.45 Вітражі.
23.20 ТБ-імпресаріо.
23.50 Худ.фільм «Снайпер» (0.00 СІТ — на грані доби).

Середа, 13 березня

Перша програма УТ

6.00 Анонс-кліп.
6.05 Світ за вчора.
6.15 Агромагазин.
6.25 Анонс-сенс.
6.45 Доброго ранку, Україно.
7.45 Гімнастика.
7.55 Експрес-інформ.
8.10 Студія «1 плюс 1». Телесеріал «Династія».
9.10 Фінансовий огляд.
9.25 І тільки музика.
9.30 Студія «1 плюс 1». Дж.Лоллобриджида у фільмі «Імперська Венера».
12.00 УТН.
12.10 Останки.
12.40 Канал «Франс Інтернасіональ» представляє. Концерт МСМ.
13.35 Таврійські ігри.
13.55 Закон є закон.
14.40-15.40 Національна Академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все — всім».
16.00 УТН.
16.10 Наш час.
16.15 Камерний концерт.
16.55 Закон є закон.
17.00 «Українські письмена». Док. фільм.
17.10 Світлиця. Фольктеатр «Берегиня».
17.35 Новий день. Новини економічних реформ.
17.50 Мікро Фон.
18.00 Чемпіонат України з футболу. «Динамо» — «Таврія». У перерві — 18.45 УТН.
19.45 Студія «1 плюс 1». Телесеріал «Династія».
20.45 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.45 Чемпіонат України з футболу. «Чорноморець» — ЦСКА «Борисфен». 2 тайм.
22.30 Спорткур'єр.
22.40 Зірки світової естради. Бісер Кіров.
23.25 УТН.
23.35 Телегра «Програма передач на завтра».
23.45 Наш час.
23.50 Колискова для дорослих.
23.55 Нічний канал. Худ. телефільм «Вікно навпроти».

ГРТ

5.00 Телеранок.
8.00 Новини.
8.15 «Секрет тропіканки». Серіал.
17.00 Новини.
17.20 «Секрет тропіканки». Серіал.
18.10 Година пік.
18.35 За київським часом.
19.05 Паризькі таємниці Е. Рязанова. Марина Владі.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Час.
20.30 Операція.
20.50 Фільм С. Говорухіна «Десять негренят».
23.10 Новини.
23.20 Нові обивателі.

Друга програма УТ

8.00 Програма передач.
8.05 Вікна. Новини.
8.20 Вітражі.
9.05 Дитяча розважальна програма «Хочу ще».
9.20 Бізнес-форум.
9.50 Грай, балалайко.
10.20 Худ.телефільм «Санта-Барбара».
11.20 ТБ-імпресаріо.
11.40 Шкільний екран. Зарубіжна література. 9 кл. О.Пушкін у Кам'янці.
12.10 Мультсеріал для дітей «Кенді».
12.35 Худ.телефільм «Червоне і чорне». 5 серія.
13.45 Телеанонс.
13.50 Вікна. Новини.
14.00 Худ.телефільм «Вогняні барабани». 2 серія.
14.50 Вихід. Ще раз про кредитні спілки.
15.25 Прогноз погоди.
15.30 Всеперемагаючий голос віруючого.
17.00 Програма передач.
17.05 Освітній канал для школярів. Рідна мова. Зарубіжна література. О'Генрі. «Вождь червоношкірих».
17.50 Кіножурнал для дітей «Пляма». Випуск 2.
18.00 СІТ. Новини.
18.15 Круті новини.
18.30 СНН. Новини.
19.00 СІТ. Спорт у світі.
19.05 Телефільм «Вслухаючись в Шевченкові рядки».
19.15 Телеанонс.
19.20 Худ.телефільм «Санта-Барбара».
20.20 Кажуть...
20.30 Вікна. Новини.
20.50 На всі боки.
21.10 Комп'ютер Х.
21.40 Зустрічі на ваші прохання. Народний артист України Ян Табачник.
22.25 Телеанонс.
22.30 Вікна. Новини.
22.45 Худ.телесеріал «Посмішка ящірки». 26 серія.
23.40 Сезон. Міжнародний туристичний огляд.
0.00 СІТ — на грані доби.
0.15 Чемпіонат України з футболу. «Шахтар» (Донецьк) — «Торпедо» (Запоріжжя). 2 тайм.

Четвер, 14 березня

Перша програма УТ

6.00 Анонс-кліп.
6.05 Світ за вчора.
6.15 Агромагазин.
6.25 Анонс-сенс.
6.45 Доброго ранку, Україно.
7.45 Гімнастика.
7.55 Експрес-інформ.
8.15 Студія «1 плюс 1». Телесеріал «Династія».
9.10 «Право». Тележурнал.
9.40 І тільки музика.
10.00 Худ. телефільм «Вікно навпроти».
11.25 Київська камерата.
11.55 Мультфільм.
12.00 УТН.
12.10 Чемпіонат України з футболу. «Динамо» — «Таврія». 2 тайм. «Чорноморець» — ЦСКА «Борисфен». 2 тайм.
13.40 Справи житейські.
14.15 Закон є закон.
14.40-15.40 Національна Академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все-всім».
16.00 УТН.
16.10 Наш час.
16.15 Мультфільм «Літаючий будинок».
16.45 Закон є закон.
16.50 Лего-експрес.
17.35 Наш час.
17.40 Футбол плюс.
18.10 Від «Перехрестя» — до успіху.
18.45 Фінансовий огляд.
19.00 УТН.
19.15 Таврійські ігри.
19.45 Студія «1 плюс 1». Телесеріал «Династія».
20.45 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.45 Студія «1 плюс 1». В.Ільїн у кінокомедії «Міняйли».
23.25 Чемпіонат України з баскетболу. «Київ-Баскет» — «Шахтар».
0.00 УТН.
0.10 Телегра «Програма передач на завтра».
0.20 Наш час.
0.25 Колискова для дорослих.
0.30 Нічний канал. Худ. фільм «Руки вбивці».

ГРТ

5.00 Телеранок.
8.00 Новини.
8.15 «Секрет тропіканки». Серіал.
17.00 Новини.
17.20 «Секрет тропіканки». Серіал.
18.10 Година пік.
18.35 За київським часом.
19.00 Один на один.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Час.
20.30 Операція.
20.50 С. Спілберг представляє фантастичний фільм «Батарейки до комплекту не входять».
22.40 Музичне шоу І. Демидова.
23.30 Новини.
23.40 «Де б не працювали...» Телефільм.

Друга програма УТ

8.00 Програма передач.
8.05 Вікна. Новини.
8.20 Без мольберта.
8.50 Комп'ютер Х.
9.20 Світлиця. А пісня — це душа.
9.50 Альтернатива.
10.20 Худ.телефільм «Санта-Барбара».
11.20 На всі боки.
11.40 Шкільний екран. Історія України. 10 кл. Голодомор в Україні (1932-1933 рр).
12.10 Мультсеріал для дітей «Кенді».
12.35 Худ.телефільм «Запам'ятайте мене такою». 1 серія.
13.50 Вікна. Новини.
14.00 Худ.телефільм «Вогняні барабани». 3 серія.
14.50 Ностальгія. Народний художник України Валентин Злоба.
15.25 Телеанонс.
15.30 Всеперемагаючий голос віруючого.
17.00 Освітній канал для школярів. Музика. Творчість Б.Лятошинського. Українська література. Тарас Шевченко — художник.
18.00 СІТ. Новини.
18.15 Хроніка одного візиту.
18.30 СНН. Новини.
19.00 СІТ. Спорт у світі.
19.05 Запитуйте — відповідаємо.
19.20 Худ.телефільм «Санта-Барбара».
20.20 Кажуть...
20.30 Вікна. Новини.
20.50 Добрий вечір. Генії третього роду. Музичні новини.
21.40 Постскриптум.
22.20 Телеанонс.
22.30 Вікна. Новини.
22.45 ЧІЗ.
23.10 Фешн-клаб.
23.40 Національна ліга професіонального боксу представляє.
0.10 СІТ — на грані доби.
0.25 Худ.фільм «Люблю. Чекаю. Олена».

П'ятниця, 15 березня

Перша програма УТ

6.00 Анонс-кліп.
6.05 Світ за вчора.
6.15 Агромагазин.
6.25 Анонс-сенс.
6.45 Доброго ранку, Україно.
7.45 Гімнастика.
7.55 Експрес-інформ.
8.10 Студія «1 плюс 1». Телесеріал «Династія».
9.10 Фінансовий огляд.
9.25 І тільки музика.
9.40 Студія «1 плюс 1». В.Ільїн у кінокомедії «Міняйли».
11.20 Імперія краси.
12.00 УТН.
12.10 Чемпіонат України з баскетболу. «Київ-Баскет» — «Шахтар».
12.45 Один із тисячі уроків. Битва під Берестечком.
13.15 «Чарівниці» (тріо бандуристок).
13.40 Закон є закон.
13.45 Таврійські ігри.
14.40-15.40 Національна Академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все — всім».
16.00 УТН.
16.10 Наш час.
16.20 Наук.-поп. фільм «Врубель у Києві».
16.40 Закон є закон.
16.45 Дзвони Чорнобиля.
17.15 Артмайдан.
17.45 Передолімпійський Кубок Дерюгіної.
18.15 Ближче до діла.
18.50 Мікро Фон.
19.00 УТН.
19.10 П'ятий кут.
19.45 Студія «1 плюс 1». Телесеріал «Династія».
20.45 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.45 Студія «1 плюс 1». Фантастичний бойовик «Схід чорного місяця».
23.40 Спорткур'єр.
23.50 УТН.
0.00 М-Обсерваторія.
0.45 Телегра «Програма передач на завтра».
0.55 Наш час.
1.00 Нічний канал. Студія «1 плюс 1». Кіно не для всіх. Фільм П.Грінуея «Кухар, злодій, його дружина та її коханець».

ГРТ

5.00 Телеранок.
8.00 Новини.
8.15 «Секрет тропіканки» Серіал.
17.00 Новини.
17.20 «Секрет тропіканки». Серіал.
18.10 Кримінальна хроніка тижня.
18.35 За київським часом.
18.55 Поле чудес.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Час.
20.45 «Детективне агентство «Місячне світло». Серіал.
21.40 Погляд.
22.25 Новини.
22.35 Кримінальна комедія «Афера-2».

Друга програма УТ

8.00 Програма передач.
8.05 Вікна. Новини.
8.20 Фешн-клаб.
8.50 Програма «М».
9.10 Серце у траві. До виходу в світ поезії відомої цілительки Наталі Зубицької та Костянтина Желяскова.
9.40 Вільний селянин. Від з'їзду до з'їзду.
10.15 Прогноз погоди.
10.20 Худ.телефільм «Санта-Барбара».
11.20 Маски-шоу.
11.50 Гонки на виживання.
12.20 Худ.телефільм «Запам'ятайте мене такою». 2 серія.
13.30 Світлиця.
13.50 Вікна. Новини.
14.00 Худ.телесеріал «Посмішка ящірки».
14.55 На терезах пам'яті.
15.25 Телеанонс.
15.30 Всеперемагаючий голос віруючого.
17.00 Програма передач.
17.05 Освітній канал для школярів. Історія України. Г.Сковорода. Дика природа.
17.50 Кіножурнал для дітей «Пляма». Випуск 3.
18.00 СІТ. Новини.
18.15 Всяка всячина.
18.30 СНН. Новини.
19.00 СІТ. Спорт у світі.
19.05 Персона.
19.20 Худ.телефільм «Санта-Барбара».
20.20 Кажуть...
20.30 Вікна. Новини.
20.50 Добрий вечір. Гумористичний дайджест. Літературні пам'ятники Б.Барського.
21.40 Док.фільм «Соломон Міхоелс. Сцени з трагедії».
22.25 Телеанонс.
22.30 Вікна. Новини.
22.45 Бізнес-форум.
23.15 Музичний простір (0.00 СІТ на грані доби).

Субота, 16 березня

Перша програма УТ

7.30 Анонс-кліп.
7.35 Гімнастика.
7.45 Світ за вчора.
7.55 Блага вість з Ріком Реннером.
8.25 Фестиваль «Золоте курча». Худ. фільм «Мужчини є мужчини».
9.35 Україна сьогодні.
10.05 Вікторина.
10.25 Доброго вам здоров'я.
10.45 Рідна мова.
11.00 Закон є закон.
11.05 Веселий ринок.
11.20 Наше коло.
11.50 Затока пруг.
12.10 Бар «Чорний кіт».
12.40 Щотижня.
13.00 Дискусії лідерів.
13.30 Чарівний промінь.
14.05 Мультфільм на замовлення.
15.15 Єралаш.
15.30 Суботній «Мікро Фон».
16.00 УТН.
16.10 Наш час.
16.15 Новий день. Новини економічних реформ.
16.30 Закон є закон.
16.35 Передолімпійський Кубок Дерюгіної.
18.00 Останки.
18.30 Вікно в Америку.
19.00 УТН.
19.20 Таврійські ігри.
19.40 Наш час.
19.45 Студія «1 плюс 1». Телесеріал «Трагедія століття». 7 серія.
20.45 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.45 Студія «1 плюс 1». Б.Бардо у кінокомедії «Ох, це дівчисько».
23.20 Канал «Франс Інтернасіональ» представляє. «Таратата». Жильбер Монтаньє.
0.20 УТН.
0.30 Телегра «Програма передач на завтра».
0.40 Наш час.
0.45 Колискова для дорослих.
0.50 Нічний канал. Пісенний вернісаж-95. Заключний концерт. 2 відділення. 2 частина.

ГРТ

6.45 Телеканал «Підйом».
7.45 Слово пастиря.
8.00 Новини.
8.10 Телеканал «Підйом» (продовження).
9.30 Не лови гав.
10.00 Ранкова пошта.
10.35 Смак.
10.50 «Ермітаж». Мистецтво Китаю. «Квіти Мейхуа».
11.20 В. Гостюхін у фільмі «Випадкові пасажири».
12.45 Розумники і розумниці.
13.35 Автомобілі і я.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 У світі тварин.
14.55 Америка з М. Таратутою.
15.25 Бомонд.
15.40 Футбол. Чемпіонат Росії. «Спартак—Аланія» (Владикавказ) — «Торпедо» (Москва).
17.55 За київським часом.
18.10 Золота серія. Рік 1979. «Пірати XX віку».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Час.
20.45 «Детективне агентство «Місячне світло». Серіал.
21.40 Брейнг ринг.
22.25 Новини.
22.35 Фільм І. Бергмана «Сцени із сімейного життя».

Друга програма УТ

8.00 Програма передач.
8.05 Вікна. Новини.
8.20 Телесеріал вихідного дня. «Беверлі Хілз».
9.15 Чарівне дзеркало.
9.40 Людина і місто.
10.20 Худ.телефільм «Санта-Барбара».
11.20 Мультфільм «Ледача сукня».
11.30 Світи, що зникають.
12.30 Клуб 700.
13.00 Тарас Петриненко. Бути.
14.10 Футбол як футбол.
15.10 Дитяча розважальна програма «Хочу ще».
15.25 Телеанонс.
15.30 Парламентський вісник.
16.30 Прогноз погоди.
16.35 Наук.-поп. фільм «Після 2000 року».
17.30 СІТ. Новини.
17.45 Хореографічні замальовки.
18.05 Мультсеріал для дітей «Кенді».
18.30 СНН. Новини.
19.00 Параграф.
19.30 Відкритий мікрофон.
19.40 Місто.
20.00 Вечірні розваги для дорослих.
20.30 КІН. Культурологічний тижневик.
21.00 Хіт-рік.
21.30 СІТ. Новини.
21.50 Маски-шоу.
22.20 Гонки на виживання.
22.50 СІТ. Розважальні новини.
23.10 Програма «М».
23.30 Свідок сторіччя.
23.40 Сторінки світового кіно. Худ.фільм «Міранда».

Неділя, 17 березня

Перша програма УТ

7.30 Анонс-кліп.
7.35 Гімнастика.
7.45 Світ за вчора.
7.55 Фестиваль «Золоте курча». Худ. фільм «Ні днини без пригод».
9.15 «Музика скла». Телефільм.
9.25 Закон є закон.
9.30 Музична драбина.
10.00 Вікторина.
10.20 Юнацьке ток-шоу «Вибрики».
10.50 І тільки музика.
11.00 Служу народу України.
11.30 Всесвітній спортивний огляд «Жиллетт».
12.00 Бар «Чорний кіт».
12.30 І тільки музика.
12.50 Богема.
13.10 Карусель і капуста.
13.25 Классік-прем'єр.
14.00 Студія «1 плюс 1». Сеанс у стилі ретро. Л.Сердюк у фільмі «Адреса вашого дому».
16.00 УТН.
16.10 Наш час.
16.15 Село і люди.
16.45 І тільки музика.
17.00 Єралаш.
17.15 Вулик пана Савки.
17.30 Реальність неможливого.
18.00 Перший Президент. До 130-річчя від дня народження Михайла Грушевського.
18.15 Лего-експрес.
19.00 УТН.
19.15 Монітор. Телебачення про телебачення.
19.35 Закон є закон.
19.45 Студія «1 плюс 1». Телесеріал «Трагедія століття». 8 серія.
20.45 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.45 Студія «1 плюс 1». Мелодрама «Останні дні Ше- Ну».
23.30 Спорткур'єр.
23.40 УТН.
23.50 Телегра «Програма передач на завтра».
0.00 Наш час.
0.05 Колискова для дорослих.
0.10 Нічний канал. Прем'єра худ. фільму «Поїзд до Брукліна».
1.40 Мультфільм за комедією В.Шекспіра «Дванадцята ніч».

ГРТ

6.50 Тираж «Спортлото».
7.00 Телеканал «Підйом» (8.00 Новини).
9.25 Доки всі дома
10.00 Ранкова зірка.
10.50 З перших рук.
11.10 Служу Росії.
11.30 Час зірок.
12.00 У місті Н.
12.25 Під знаком «Пі».
12.55 Сміхопанорама.
13.30 Променад.
14.20 Г. Свиридов. «Час, уперед».
15.10 Клуб мандрівників.
15.55 Сюткін і К°. «7000 над землею».
16.15 Мультфеєрверк: «Легенди острова скарбів», «Пригоди Буді і його друзів».
17.00 Новини.
17.20 Веселі історії в журналі «Єралаш».
17.55 Футбольний огляд.
18.35 Р. де Ніро в гостросюжетному фільмі «Зворотна тяга».
21.00 Неділя.
22.00 «Детективне агентство «Місячне сяйво». Серіал.
22.55 Новини.
23.05 Кохання з першого погляду.

Друга програма УТ

8.00 Програма передач.
8.05 Прогноз погоди.
8.10 Свідок сторіччя.
8.20 Сторінки світового кіно. Худ.фільм «Міранда».
9.50 На ринковому марафоні.
10.20 Сезон. Міжнародний туристичний огляд.
10.40 Життєві жарти.
11.10 Усе про кіно.
11.40 Крила.
12.00 Недільна ранкова проповідь.
12.30 Уявний Лувр. 1 частина.
13.15 Ретроспектива фільмів режисера Ю.Суярка. Фільм-вистава «Фортеця» («Укртелефільм»).
14.45 Прогноз погоди.
14.50 Музичний світ.
14.55 Життя серед життя.
15.20 Телеанонс.
15.25 Італійський футбол.
16.25 Яхад.
16.55 Мультсеріал для дітей «Кенді».
17.20 СІТ. Новини.
17.40 Свічадо.
18.10 Док.фільм.
18.30 СНН. Новини.
19.00 Альтернатива.
19.30 Телеанонс.
19.35 Пригодницький серіал «Окаванго». Фільм 2 — «Безстрашні». 2 серія.
20.30 Вікна у світ. Міжнародна програма.
21.00 Моветон.
21.30 СІТ. Новини.
21.50 Програма «М».
22.10 Телеанонс.
22.15 Телесеріал вихідного дня. «Беверлі Хілз».
23.10 Прогноз погоди.
23.15 СІТ.Тиждень столиці.
23.35 Худ.фільм «Червоний камінь».

(Друкується з комп'ютерного набору агентства Укрінформ).

АТЕК виробляє

*1898 - 1998 * 100-літній досвід!*

1. ЕКСКАВАТОРИ КОЛІСНІ
2. ЕКСКАВАТОРИ ГУСЕНИЧНІ ВІД 3,7 т/0,05 $м^3$ ДО 32 т/2,5 $м^3$
3. ЕКСКАВАТОРИ-НАВАНТАЖУВАЧІ
4. ЕКСКАВАТОРИ-ПЛАНУВАЛЬНИКИ
5. АВТОГРЕЙДЕРИ
6. АВТОКРАНИ
7. СТОГОСКЛАДИ-НАВАНТАЖУВАЧІ З ВСЕСЕЗОННИМИ ВИДАМИ ОБЛАДНАННЯ НА ЗАМОВЛЕННЯ

ЗАПАСНІ ЧАСТИНИ

Телефони для довідок і вирішення ваших проблем:

КИЇВ (044) 443-7436;
т/ф (044) 443-7440;
ВІННИЦЯ (0432) 358-270;
ДНІПРОПЕТРОВСЬК (0562) 780-048;
ІВАНО-ФРАНКІВСЬК (03472) 201-56;
ЛУГАНСЬК (0642) 493-891;
ЛУЦЬК (03322) 323-16;
МИКОЛАЇВ (0512) 230-215;
СІМФЕРОПОЛЬ (0652) 251-562.

ИНТЕРАГРОЭКСПОРТ

ТАЛИ электрические г/п 0,5 - 10 т.;
КРАН-БАЛКИ г/п 1 - 10 т.;
ПИЛОРАМЫ УЛ-63;
КРУПОРУШКИ АПК 300М;
ВЕНТИЛЯТОРЫ промышленные;
НАСОСЫ промышленные;
КОМПРЕССОРЫ КТ (6; 7; 6ЭЛ);
станции ПКС;
установки.

Киев-254053,
ул. Кудрявская, 8-в.
Тел./факс: (044) 212-11-29
212-30-18

САМЫЙ КРУПНЫЙ СКЛАД

запасных частей к болгарским погрузчикам

● около **200** наименований з/ч по каталогам "БАЛКАНКАРА"
- авто- и электропогрузчики
- электроштабелеры ЕВ 818.56

●● электротельферы цепные и канатные
●●● тележки гидравлические (2 т)
●●●● Электродрели, углошлифовальные машины

Ремонт и обслуживание а/погрузчиков
Приобретем б/у автопогрузчики

Луганск:
348017, Луганск, ул. Цимлянская, 2
Факс: (0642) 54-03-45
Тел.: 54-70-72, 54-01-02, 54-00-71

Тернополь:
Тел./Факс:
(03522) 2-52-59

НВАТ "Плесо" реалізує

КРІСЛА для залів

(2,3-х секційні; тверде, мяке покриття)

Новинка! Розбірні крісла підвищеної міцності (в т.ч. з пюпітром)

293720
м. Дрогобич вул. Індустріальна 3
Тел\факс: (03244) 3-71-60 3-89-05

Станкостроительная фирма «Станколес» производит и реализует:

станок комбинированный универсальный деревообрабатывающий;
токарную приставку к станку дереобрабатывающему;
ленточношлифовальный станок ЛШС-2500;
пилы рамные плоские L-1250 мм;
пила дисковая отрезная диаметром 400 мм;
металлорежущий инструмент в ассортименте;
наборы резьбонарезного инструмента «РИС» и «Инстра» в ассортименте;
петли оконные, дверные 130, 110, 100, 85, 75, 60, 40; петля-стрела; завертки оконные, форточные; шпингалеты; ручка-скоба;
хозтовары в ассортименте.

Возможна транспортировка железнодорожным контейнером.

Адрес: 253121, г. Киев-121, ул. Горловская, 226/228.
Тел/факс: (044) 556-72-54.

Open Media Research Institute and International Renaissance Foundation announces the competition to take part in OMRI Analyst Training Program

The purpose of the OMRI Analyst Training Program is to provide qualified candidates with the opportunity to gain valuable practical experience and training in research analysts and writing topical analyses, while working with OMRI research analysts and writing for the OMRI's Daily Digest and the journal, Transition.

The Open Media Research Institute is a public-private venture based in Prague and established dy The Board of International Broadcasting and The Open Society Institute. Its activities include preparing analyses of the current situation, events and trends in the former Soviet Union, East-Central and Southeastern Europe.

The application must be submitted to Civil Society Department of International Renaissance Foundation by March 20, 1996, at the following adress:

Each application must contain the following:
1. A letter of application.
2. A detailed Curriculum Vitae (with address and other contacts; including previous research/publishing activity, honours and grants).
3. One copy of all university transcripts/records;
4. Two letters of recommendation from distinguished faculty members or professionals able to assess the applicant's analytic abilities;
5. A 5—7 page written analysis in English of a topic of importance concerning a country/countries of the former Sovier Union, East-Central or South-Eastern Europe.
6. A contact for a possible phone interview to assess English proficiency.

Oleksander Sydorenko
Civil Society Department
International Renaissance Foundation
82 Turgenivska str. #8
Kyiv, Ukraine
Tel (044) 211-3001

17 квітня 1996 року відбудуться загальні збори акціонерів ВАТ Івано-Франківський завод «Промприлад»

Порядок денний:
1. Підсумки роботи ВАТ за 1995 рік.
2. Затвердження звіту про підсумки роботи за 1995 рік.
3. Вибори керівних органів ВАТ.
4. Затвердження статуту.
5. Різне.

Збори відбудуться за адресою:
м. Івано-Франківськ, вул. ак. Сахарова, 23.
Початок зборів — о 15 годині.
Реєстрація акціонерів — з 9-00.

Объявление о продаже акций и облигаций

Сельскохозяйственное Открытое акционерное общество «Контрольне Обладнання», ЗКПО 19367476, уставный фонд — 158,0 млрд. крб., имеющее в пользовании 2675,5 га земли, освобожденное от уплаты налога на прибыль по ноябрь 1999 года, предлагает к продаже:

1. Облигации на предъявителя в объеме 1960 шт., срок выпуска с 1 марта 1996 года, срок погашения 1 марта 1998 года. Стоимость одной облигации — 100 $US. Проценты выплачиваются ежеквартально в размере 18% годовых от стоимости облигации.

2. Простые акции на предъявителя второго выпуска в объеме 3000 шт., стоимость одной акции — 70,67$US. Выплата дивидендов производится ежеквартально в размере не менее 12% годовых от стоимости акции.

Покупатели оплачивают стоимость облигаций и акций в национальной валюте Украины по курсу НБУ на день продажи.

Предложения о покупке акций и облигаций прошу направлять: г. Киев, ул. Энтузиастов, 5, офис 165; тел. 555-87-14; т/факс 544-92-11 с 9-00 до 18-00.

27 квітня 1996 року о 10-00 відбудуться установчі збори засновників акціонерного товариства «Броварський деревообробний комбінат» за адресою: Бровари Київської області, вул. Красовського, 14 (ДК «Торгмаш»).

Порядок денний: прийняття установчих документів та вибори правління.

Засновники можуть ознайомитися протягом березня з проектом Статуту за адресою: Бровари, вул. Кутузова, 61 (бібліотека), з 10-00 до 16-00 щоденно, крім суботи та неділі.

Міжнародний фонд «Відродження»

оголошує конкурс серед українських видавництв на участь у проекті перекладів українською мовою та видання в Україні близько трьохсот книжок провідних західних учених у галузях політології, економіки, соціології, історії, філософії та міжнародних відносин.

Детальну інформацію щодо умов конкурсу та подання документів можна отримати за телефонами:

в Києві: (044) 216-48-55.

В регіональних відділеннях МФВ:

Дніпропетровськ: (0562) 44-81-76;
Львів: (0322) 79-70-86;
Сімферополь: (0652) 48-58-97;
Донецьк: (0622) 95-47-50;
Одеса: (0482) 24-63-37;
Харків: (0572) 47-01-55.

Термін подання матеріалів — 6 тижнів з дня виходу оголошення.

Інформація про четвертий випуск акцій акціонерного банку «Монолітбанк»

1. АБ «Монолітбанк» засновано 31 січня 1994 року як акціонерне товариство відкритого типу.
2. Адреса: Запоріжжя, пр. Леніна, 63.
3. Предмет діяльності: банківська діяльність.
4. Кількість персоналу: 38 чоловік. Голова правління — Голоднік А. В., економіст, стаж 19 років.
Головний бухгалтер — Гордієнко М. К., бухгалтер, стаж 20 років.
5. Статутний фонд на час прийняття рішення про четвертий випуск акцій — 50 824 600 000 крб. сплачено повністю.
6. Рішення про випуск акцій четвертої емісії прийнято на загальних зборах акціонерів, протокол № 1 від 21.02.1996 року.
7. Передплата на акції проводиться за адресою банку з 26 березня до 26 вересня 1996 року. Якщо перевищено запланований рівень емісії, заявки на придбання акцій можуть бути відхилені.
8. Акціонер має право:
голосу на загальних зборах при наявності пакета не менш як 200 акцій (голосування проводиться за принципом: одна акція — один голос);
право на одержання дивідендів завдяки діяльності банку;
право першочергового придбання акцій нових випусків.
9. Факторами ризику в діяльності банку є недосконалість законодавства та нестабільна економічна ситуація в Україні.

АКТИВ	
1. Каса	4239
2. Кошти на кореспондентському рахунку у НБУ	21 306
3. Кредити, надані банком	56 654
4. Кошти, вкладені в цінні папери	14 901
5. Основні кошти	1 353
6. Інші активи	55 357
Всього	156 900

ПАСИВ	
1. Статутний фонд	50 825
2. Резервний фонд	356
3. Інші фонди	5 234
4. Розрахункові та інші рахунки клієнтів банку	63 621
5. Депозитні рахунки клієнтів	11 532
6. Інші пасиви	13 420
7. Прибуток	11 912
Всього	156 900

Арбітражний суд Полтавської області (314000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) порушив справу № 820/36 про банкрутство малого приватного виробничо-комерційного підприємства «Еліта» 315910, Полтавська область, м. Хорол, вул. Кременчуцька, 9а, р/р 609828 в Хорольському відділенні АК АПБ «Україна», ідентифікаційний код 22531396, МФО 331359.

Заяви кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації.

Державна податкова інспекція по Миргородському району Полтавської області (м. Миргород Полтавської області, вулиця Гоголя № 112, корпус 2 санаторію «Хорол») повідомляє, що в Арбітражному суді по Полтавській області (м. Полтава, вул. Зигіна, № 1) порушена справа № 672/36 про визнання банкрутом малого підприємства «Джерело» (м. Миргород, вул. Гоголя, № 126/1), розрахунковий рахунок № 468568 в АК АПБ «Україна» в м. Миргороді, директор Таран Л. В.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

УСЕ ЇЇ ЖИТТЯ — ЦЕ МУЗИКИ КРАСА

***МОЯ РОЗПОВІДЬ** про жінку, яка знайшла себе в житті, вірніше, — своє покликання. Доля тісно пов'язала її з армією. В грудні 1992 року Тетяна Оленєва відсвяткувала своєрідний ювілей — двадцять років роботи у військових колективах.*

А торік у грудні Тетяні В'ячеславівні присвоїли звання «Заслужений працівник культури України». Посвідчення їй вручив особисто Л. Кучма.

Після закінчення Київської музичної десятирічки ім. Лисенка Тетяна добре грала на скрипці. Та педагоги порадили продовжувати навчання на диригентсько-хоровому відділенні.

Помітивши у Тетяни неабиякі виконавські здібності, завідувач кафедри диригентсько- хорового факультету Київської державної консерваторії ім. Чайковського О. Міньківський взяв її до свого класу. А згодом Оленєва працювала у Київському педагогічному інституті та керувала художньою самодіяльністю у різних військових закладах. З часом вона почала писати власні тексти, але музика випереджала слова і, цілком природно, що її творчість тісно поєдналася з творчістю поетів- піснярів.

— Мені дуже пощастило, — каже Тетяна, — на своєму шляху я зустріла чуйних, талановитих поетів: Миколу Сингаївського, на його вірші написала з десяток пісень, Миколу Луківа, поезія якого породила натхненних п'ять пісень. Серед них — «Одцвітає сонях за селом». Ця пісня вперше пролунала на фестивалі військово-патріотичної пісні «Червона калина».

— Чия творчість вам найближча?

— Моя творча сестра — талановита співачка Катерина Василенко, яка з великою виконавською майстерністю донесла до слухачів дві мої пісні. Її жіночність, чарівність голосу не пройшли непоміченими повз журі фестивалю «Червона калина». З вдячністю хочеться згадати і музичного редактора найулюбленішої радіопередачі «Від суботи до суботи» — Віктора Герасимова, який відкрив мені шлях до ефіру.

— Тетяно, пісня «Піднялося сонце за горою» — чи не єдина, яку співають солдати...

— Прикро про це говорити, але наші поети- професіонали мало пишуть для військовиків. А вони зараз, як ніколи, потребують не лише маршових пісень, а й естрадних та жартівливих. Армійське мистецтво — це частка всього нашого національного набутку, і, до речі, патріотичного виховання.

— Ви працюєте з Ансамблем пісні і танцю МВС України?

— Коли я написала пісню «Стоїмо на чатах», то задумалася, чому б не написати пісню і для воїнів військ МВС? Незабаром був готовий «Марш внутрішніх військ», слова до якого написав заслужений артист України Микола Абесинов. Так що наші творчі стосунки з ансамблем МВС постійні і досить плідні.

Наталя БОЖУК.

Київ.

На фото: Тетяна Оленєва.

Йшов на природу — надибав пригоду

ПО ДРОВА

Хто — по рибу, а хто й — по дрова. Сидимо на Дністрі над лунками, а по льоду, на острови, що заросли прадавнім лісом, йдуть та й йдуть із санками мешканці близького молдавського села Паланка — повз прикордонників та митників, які вже до них звикли, не зупиняють, повз нас, рибалок. Щоби через якусь годину-другу повернутися у зворотному напрямку, але вже з нав'юченим на санки сушняком.

Двоє хлопчаків — років по одинадцять, дванадцять — зупинилися, постояли:

— Ловиться?

— Потроху, — показую кілька окунів.

— Ех, — зітхають з жалем, — а нам — по дрова.

— Нічого, — підбадьорюю, — це треба: в теплі ж любите грітися? Запасете паливо, а завтра й на рибалку можна.

— Авжеж, — мовили, та й заспішили до близького лісу.

Минуло, мабуть, з півгодини — і раптом мої знайомі прожогом вихопилися з лісу:

— Ой, там таке, там таке!

— Що саме? — обступає їх кілька рибалок.

— Кабанюри! Дикі! Отакенні!

Хто з льодобуром, хто з пішнею прямуємо, у супроводі хлопчаків, на острів. Продираємося через чагарники, комиш, височенну траву. Метрів через двісті надибуємо на кинуті хлопчаками санчата. А де ж кабани? Придивляємося: на снігу свіжі сліди таки залишили, суху траву он пом'яли-поламали. Може бути, що як натрапили на хлопчаків, то теж накивали п'ятами, себто ратицями, тільки в інший бік. Не завжди, правда, так буває. Бо якось, згадалося, тільки влітку це було, причалив човном до порослого комишем і чагарниками дикого берега десь в одних єх краях, аби розім'ятися й пообідати, — і мусив спішно ретируватися. На березі грався виводок смугастих поросят під наглядом батька й матері. Отож кабан, побачивши мене, враз відважно пішов в атаку...

Хлопчаки-дровосіки набрали такого-сякого хворосту на краю лісу. Чи ж посміхнеться їм завтра рибалка — після отаких невдалих заготівель?

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська область.

Поради на щодень

Ой, сад-виноград...

З настанням сонячних днів наприкінці лютого різко зростають добові коливання температури. Вони викликають на корі дерев «опіки». Особливо сильно потерпає кора на рівні снігового покриву. «Опіки» уражають «найвередливіші», теплолюбні сорти яблунь, усі сорти вишень, черешень, слив. І якщо старі дерева ще якось захищає коркова тканина, яка «згладжує» коливання цих температур, то на молодих такої тканини ще немає. Який вихід? Треба побілити.

Для цього беруть 2,5 кілограма свіжогашеного вапна чи крейди, розводять у 10 літрах теплої води, додають 2—3 столові ложки клейстеру з борошна чи глини, коров'яку (щоб краще приставало до кори). Можна додати ще 400 грамів залізного купоросу. Він відлякуватиме гризунів й дезинфікуватиме деревину. Побілка зменшує коливання температур на 5—6 градусів. Цього достатньо, щоб уникнути «опіків».

Сам собі майстер

- Нині масово користуються ручними візками для транспортування сумок тощо. Але взимку його коліщата грузнуть у снігу. Спробуйте замінити їх на полозки. Ширина полозка має відповідати розмірові коліщатка. Метал — 2—3-міліметровий. Для жорсткості краї полозка слід зігнути.
- При склеюванні двох дерев'яних деталей з'єднання буде міцнішим, якщо використати як наповнювач для клею вату. Відтак змащують клеєм з'єднувані поверхні, кладуть на одну з них тонкий шар вати так, щоб він просочився клеєм, і затискують склеювані поверхні. Коли клей висохне, вату, яка виступає по краях, обрізують.

До записничка господині

- Не виливайте молоко, яке скипілось. З нього можна приготувати смачний напій. Слід процідити молоко і додати фруктового сиропу й цукру.
- Варення, що забродило, не обов'язково викидати. Викладіть його з банки в каструлю, додайте пару ложок цукру і, помішуючи, доведіть до кипіння. Тримати на малому вогні 10 хвилин.

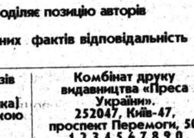

Юридична консультація

Якщо розрахунок не зроблено?

Я звільнилася за власним бажанням з підприємства ще в серпні минулого року, встигла влаштуватися на нове місце роботи, але розрахунок за старим місцем роботи зі мною не зроблено. Коли повинні були зробити мені розрахунок і яка відповідальність підприємства за затримку розрахунку?

Вікторія ПІДМОСКОВНА.

Київ.

Стаття 116 КЗпП України передбачає здійснення розрахунку в день звільнення, коли працівник у день звільнення не працював, то зазначені суми мають бути сплачені не пізніше наступного дня після висування звільненим працівником вимоги про розрахунок.

У зв'язку із затримкою розрахунку ви маєте право звернутися із заявою до керівництва підприємства з проханням здійснити розрахунок, у разі відмови задовольнити заявлену вимогу — звернутися до суду.

Згідно з ч. 1 ст. 117 КЗпП підприємство зобов'язане сплатити середній заробіток за час затримки по день фактичного розрахунку. Проте ч.3 ст.117 КЗпП передбачає, що коли ви влаштувалися на роботу до отримання розрахунку, розмір зазначеної компенсації зменшується на суму заробітної плати, отриманої за новим місцем роботи.

Марина КОВАЛЬЧУК.

Із життя друзів наших менших

Дама з собачкою

Зупинка автобуса. У відчинених задніх дверях з'являється здорова собача «мордочка». Миттєво, мабуть, за звичкою, красивий чорний кобель заскакує і сідає на сидіння. Входить господарка — поважна шатенка років 50. «Тарзанчик, Тарзанчик, посунься до вікна». Слухняний пес старанно виконує команду. Ледь-ледь пересуваючи ноги, до автобуса входить бабуся з сумкою, йде до сидіння. «Ми трохи погуляли, Тарзанчик зморився. Сідайте, бабусю, не бійтеся, не вкусить». У цей час лагідна «мордочка» з піввідра величиною, від якої весь час іде пара (зима на вулиці), повертається в бік бабусі. «Дякую, дякую, дочко, я постою», — враз зорієнтувалася старенька. Про що думала літня жінка, невідомо, але потроху почала відходити від того місця, де був собака.

«Друг людини», побачивши це, розлігся на все сидіння і від задоволення закрив очі. «Я вам пропонувала сісти, не схотіли, а тепер Тарзанчик подрімає», — сказала бабусі шатенка. Сама ж господарка стояла коло пса, мов пильний охоронець біля коронованої особи.

Цікаво було дивитися на людей: усі почали відходити в іншу частину автобуса, де ставало вже тісно, а ззаду — простір... і дрімаюча собака. Роздуми дами перервала кондуктор: «Хто не взяв квиток?» Дамочка швидко подала гроші. «Беріть з неї за собаку, бач скільки місця зайняла!» — викрикнув спереду якийсь чоловік. Відповідь не забарилася: «Чого ви кричите? Нічого, я приберу сидіння, не переживайте!».

На зупинці заходить чоловік років п'ятдесяти п'яти і швидко до сидіння, але одразу завмер — не міг нічого збагнути. Потім, отямившись, пішов тіснитися в передню частину автобуса — навіщо порушувати сон такого пасажира, а то мало чого...

На наступній зупинці зійшов і я. А дама-охоронець стояла й чатувала сон свого улюбленця.

Щасливої дороги тобі, друг людини. Зачинилися двері й автобус поїхав далі.

Віктор ТОПАЛЬСЬКИЙ.

Ніжин Чернігівської області.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

- ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

- **За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.**
- **Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.**
- **За точність викладених фактів відповідальність несе автор.**

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 354773.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311046.